

Truban proti Slovenskej republike
rozhodnutie zo 16. februára 2021

V predmetnom prípade bol sťažovateľ žalobcom v konaní o ochranu osobnosti, v ktorom bolo rozhodnuté čiastočným rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Žalovaná strana podala následne na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sťažnosť podľa článku 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namietala porušenie slobody prejavu podľa článku 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o tejto sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým konštatoval porušenie práv žalovanej spoločnosti rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici a tento rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ na ESLP namietal porušenie práva na spravodlivé konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Sťažoval sa, že ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti, ktorá bola podaná jeho protistranou v konaní o žalobe na ochranu osobnosti, zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý bol v jeho prospech, bez toho, aby bol o tom informovaný a bola mu poskytnutá možnosť zúčastniť sa na konaní pred ústavným súdom. Vláda vo svojom stanovisku uviedla, že sťažovateľovi bola na jeho žiadosť predmetná ústavná sťažnosť doručená, a že mu bola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k nej; sťažovateľ však túto možnosť nevyužil. Sťažovateľ vo svojom ďalšom vyjadrení pripustil skutočnosti uvedené vládou, avšak argumentoval, že ústavná sťažnosť mu bola doručená až na jeho žiadosť, keď sa o sťažnosti dozvedel z médií. Ďalej poznamenal, že mu bola stanovená lehota na predloženie jeho vyjadrenia, ak to bude považovať za potrebné, a rozhodol sa využiť svoje právo nereagovať. Nakoniec tvrdil, že mu ústavný súd, ani odvolací súd nezaslali nález ústavného súdu, takže sa o výsledku konania na ústavnom súde opäť dozvedel iba z médií.

ESLP vo svojom rozhodnutí uviedol, že nález ústavného súdu nepredstavoval konečné rozhodnutie vo veci sťažovateľa, o ktorej sa konalo pred všeobecnými súdmi, no bolo pravdepodobné, že bude mať vplyv na rozhodnutie súdov nižšieho stupňa, a bol preto toho názoru, že sťažovateľ mal legitímny záujem na účasti na konaní pred ústavným súdom. Ďalej uviedol, že bolo nesporné, že sťažovateľ vedel o postupe ústavného súdu, či už z tlačovej správy, alebo z tej skutočnosti, že mu bola zaslaná kópia ústavnej sťažnosti podanej žalovanou stranou v konaní o ochranu osobnosti a zároveň dostal možnosť ovplyvniť výsledok konania. Jeho rozhodnutie nevyužiť túto príležitosť nebolo možné pripísať na vrub štátu. V tejto súvislosti ESLP zdôraznil skutočnosť, že nález ústavného súdu nebol sťažovateľovi údajne doručený. Javilo sa však ako veľmi nepravdepodobné, že by odvolací súd o tomto náleze sťažovateľa nikdy neinformoval, keďže v dôsledku zrušujúceho nálezu ústavného súdu muselo odvolacie konanie prebehnúť nanovo. Vzhľadom na uvedené ESLP dospel k záveru, že práva sťažovateľa podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru boli rešpektované a sťažnosť zamietol ako zjavne nepodloženú.

Krátky proti Slovenskej republike
rozhodnutie z 25. marca 2021

V predmetnom prípade (v dvoch spojených sťažnostiach) sa sťažovateľ podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru sťažoval na neprimeranú dĺžku konania, v ktorom bola preskúmaná jeho väzba. Dĺžka súdneho preskúmania väzby pri prvej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvala 34 dní na dvoch stupňoch konania (na Špecializovanom trestnom súde a na najvyššom súde) a následne 3 mesiace a 17 dní na ústavnom súde, v prípade druhej žiadosti o prepustenie z väzby 30 dní na dvoch stupňoch konania (na Špecializovanom trestnom súde a najvyššom súde) a 3 mesiace a 23 dní na ústavnom súde.

ESLP vo svojom rozhodnutí akceptoval argumenty vlády a dospel k záveru, že dĺžka prieskumu väzby nebola neprimeraná. Konštatoval, že sťažnosti sťažovateľa sú zjavne nepodložené a vyhlásil ich za neprijateľné.

M. B. a ďalší proti Slovenskej republike
rozsudok z 1. apríla 2021

Prípád sa týkal tvrdení, že traja sťažovatelia, v danom čase maloletí, boli v čase medzi ich zadržaním pre podozrenie z účasti na lúpeži v Košiciach a ich privezením na policajnú stanicu, počas prevozu v policajnom vozidle, objektom nevhodného zaobchádzania zo strany prítomného policajta. Tvrdili, že dotknutý policajt ich v policajnom vozidle fyzicky napadol. Sťažovatelia sa v tomto ohľade sťažovali na údajné porušenie zákazu neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, zaručeného článkom 3 Dohovoru. Sťažovatelia sa taktiež sťažovali, že následné vyšetrovanie týchto ich tvrdení na vnútroštátnej úrovni nebolo náležité, a teda nespĺňalo požiadavky článku 3 Dohovoru. Poukazovali na to, že dotknutý policajt bol pre daný skutok trestne stíhaný a obžalovaný, následne bol ale súdmi oslobodený. Napokon tvrdili, že zlé zaobchádzanie s nimi a nedostatok náležitého vyšetrovania v tomto smere boli dôsledkom ich diskriminácie z dôvodu ich rómskeho pôvodu, ktorá je porušením článku 14 Dohovoru.

ESLP vo svojom rozsudku uznal argumenty vlády a uviedol, že vyšetrovanie tvrdení sťažovateľov o zlom zaobchádzaní na vnútroštátnej úrovni skončilo oslobodením dotknutého policajta najmä pre nedostatok priamych dôkazov o akomkoľvek zlom zaobchádzaní a rozpory vo výpovediach sťažovateľov v prípravnom konaní a v konaní pred súdom, aj rozpory v ich výpovediach navzájom. ESLP konštatoval, že nemožno bez rozumných pochybností dospieť k záveru o tom, že sťažovatelia boli vystavení zaobchádzaniu v rozpore s článkom 3 Dohovoru. V tejto súvislosti rozhodol, že nedošlo k porušeniu článku 3 Dohovoru v jeho hmotnoprávnej časti.

Na druhej strane ESLP konštatoval, že tvrdenia sťažovateľov o zlom zaobchádzaní boli dostatočne dôveryhodné na to, aby na strane štátnych orgánov vyvolali povinnosť vyšetrovať ich v súlade s požiadavkami článku 3 Dohovoru. Poukázal na neodôvodnene dlhé obdobie pred výsluchom sťažovateľov v prípravnom konaní a zdôraznil, že práve dôsledok plynutia času na ľudskú pamäť a výpovede osôb, osobitne maloletých, je v prípadoch týkajúcich sa zlého

zaobchádzania rozhodujúci. ESLP tiež podotkol, že sa nezdá, že by v tomto prípade bola pri vyšetrovaní venovaná osobitná pozornosť prípadnému rasovému aspektu, hoci štátnym orgánom bolo známe, že tento incident spadal do širšieho rámca udalosti, ku ktorej údajne došlo neskôr na policajnej stanici a dotknutý policajt bol obvinený aj v súvislosti s touto neskoršou udalosťou, ktorej pozadie malo mať rasový charakter. Podľa ESLP preto nemožno jednoznačne povedať, že orgány podnikli všetky rozumné kroky na odhalenie prípadného rasového motívu a na zistenie, či etnická nenávisť alebo predsudky nemohli pri tejto udalosti hrať nejakú rolu. Vzhľadom na uvedené ESLP rozhodol, že došlo k porušeniu článku 3 Dohovoru v jeho procesnej časti. ESLP ďalej uviedol, že argumentácia sťažovateľov o údajnom nedostatku nezávislosti vyšetrovania mala skôr všeobecný charakter a vzhľadom na svoj záver o porušení procesnej časti článku 3 Dohovoru už nepovažoval za potrebné osobitne skúmať túto a ďalšie súvisiace námietky sťažovateľov.

Čo sa týka sťažnosti na diskrimináciu, ESLP konštatoval, že nebolo zistené, že by sťažovatelia boli objektom zlého zaobchádzania, preto prípad nevyvoláva otázku, či takéto zaobchádzanie bolo diskriminačné. Námietku opierajúcu sa o článok 14 Dohovoru preto ESLP zamietol ako zjavne nepodloženú.

Pokiaľ ide o otázku spravodlivého zadost'učinenia, sťažovatelia požadovali 8 000 EUR pre každého z nich z titulu nemajetkovej ujmy a 7 546,97 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. ESLP priznal každému sťažovateľovi 4 500 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a spoločne všetkým sťažovateľom 4 000 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov.

Šerifi proti Slovenskej republike rozsudok z 15. apríla 2021

Sťažovateľ sa podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru sťažoval na neprimeranú dĺžku preskúmania jeho väzby. So svojou sťažnosťou sa obrátil aj na ústavný súd, ktorý ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

ESLP uznal námietku vlády, že vo vzťahu k časti sťažnosti týkajúcej sa dĺžky prieskumu zákonnosti väzby na základe rozhodnutia o vzatí sťažovateľa do väzby sťažovateľ nevyčerpal všetky vnútroštátne prostriedky nápravy, pretože nepodal sťažnosť ústavnému súdu v zákonom stanovenej lehote dvoch mesiacov od právoplatného rozhodnutia krajského súdu. Preto v tejto časti ESLP sťažnosť odmietol pre nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy.

ESLP ale posúdil v merite veci časť sťažnosti týkajúcu sa dĺžky rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktoré na okresnom súde trvalo 47 dní. ESLP skonštatoval, že dĺžka súdneho preskúmania väzby pred okresným súdom bola neprimeraná a rozhodol, že došlo k porušeniu článku 5 ods. 4 Dohovoru. Priznal sťažovateľovi 1 600 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy.

Bešina proti Slovenskej republike

rozsudok z 15. apríla 2021

Sťažovateľ bol zadržaný ako podozrivý v trestnej veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Bratislava III. V označenej trestnej veci bolo sťažovateľovi uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva vznesené obvinenie. Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III podal 9. februára 2017 návrh na vzatie sťažovateľa do väzby. Uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava III bol sťažovateľ vzatý do väzby s tým, že väzba začala plynúť 7. februára 2017. O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III o jeho vzatí do väzby rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením zo 14. marca 2017, ktorým jeho sťažnosť zamietol. Dĺžka rozhodovania o sťažovateľovej sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby predstavovala 41 dní na jednom stupni konania. Sťažovateľ sa obrátil so sťažnosťou aj na ústavný súd, ktorý sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ v sťažnosti na ESLP namietal, s odvolaním sa na článok 5 ods. 4 Dohovoru, že celková dĺžka súdneho preskúmania väzby pred všeobecnými súdmi bola nezlučiteľná s požiadavkou primeranej lehoty. Vláda poukazovala na to, že sťažovateľ svojim procesným postupom prispel k dĺžke konania, pretože ústne zahlásenú sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby doplnil o dôvody sťažnosti až o šesť dní a v ďalšom období svoju sťažnosť opakovane dopĺňal. ESLP zoberal túto skutočnosť na vedomie, avšak dĺžku posudzovaného obdobia považoval za neprimeranú. Poukázal pritom okrem iného na skutočnosť, že okresnému súdu trvalo 20 dní, kým zaslal spis krajskému súdu. ESLP konštatoval porušenie článku 5 ods. 4 Dohovoru. Sťažovateľovi priznal 1 600 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy.

Kováčik proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 22. apríla 2021

Sťažovateľ namietal porušenie svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania. Sťažovateľ sa obrátil dvakrát na ústavný súd. Prvej ústavnej sťažnosti ústavný súd v júli 2013 vyhovel, Okresnému súdu Bratislava I prikázal konať vo veci bez zbytočných prieťahov a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 EUR. Druhej ústavnej sťažnosti ústavný súd v septembri 2019 taktiež vyhovel a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 EUR. Vláda vo svojom stanovisku namietala, že vďaka uvedeným nálezom ústavného súdu sťažovateľ už nie je tzv. obeťou porušenia práva, pretože došlo k výslovnému uznaniu porušenia jeho práva a sťažovateľovi bola poskytnutá náprava preventívneho charakteru v podobe príkazu ústavného súdu okresnému súdu konať ďalej bez zbytočných prieťahov, ako aj náprava kompenzačného charakteru v podobe primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej výške 6 000 EUR.

ESLP vo svojom rozsudku poukázal na to, že vo vzťahu k tomuto občianskoprávnemu konaniu sa sťažovateľ už na ESLP sťažoval a jeho sťažnosť v roku 2014 samosudca odmietol. ESLP preto posudzoval iba obdobie nasledujúce po prvom náleze ústavného súdu. Uznal, že primerané finančné zadosťučinenie, ktoré bolo sťažovateľovi priznané druhým nálezom

ústavného súdu vo vzťahu k tomuto obdobiu možno považovať za dostatočné a sťažovateľ už nie je obeťou v zmysle článku 34 Dohovoru. Vo vzťahu k obdobiu nasledujúcemu po druhom náleze ústavného súdu považoval EŠLP námietku sťažovateľa za zjavne nepodloženú. EŠLP na základe uvedeného rozhodnutím vyhlásil sťažnosť za neprijateľnú.

Maričák proti Slovenskej republike rozhodnutie z 18. mája 2021

Sťažnosť sa týkala zadržania listu, adresovaného sťažovateľovi, ktorý vykonáva trest odňatia slobody. List bol zadržaný a založený do osobného spisu sťažovateľa z dôvodu jeho hanlivého obsahu, ktorý mohol narušiť účel výkonu trestu. Sťažovateľovu prvú ústavnú sťažnosť, smerujúcu proti ústavu na výkon trestu, ústavný súd odmietol z dôvodu, že vec spadá do právomoci prokuratúry. Sťažovateľ sa následne obrátil na prokuratúru, ktorá žiadne pochybenie nezistila. Druhú ústavnú sťažnosť ústavný súd odmietol z dôvodu *res iudicata*, poznamenajúc, že opäť smerovala proti ústavu na výkon trestu.

Sťažovateľ sa na EŠLP sťažoval, že zadržaním listu a odmietnutím jeho druhej ústavnej sťažnosti došlo k porušeniu článkov 8 a 13 Dohovoru. Tvrdil, že zadržanie listu nebolo v zmysle článku 8 ods. 2 Dohovoru „v súlade so zákonom“, pretože príslušnej právnej úprave chýbala požadovaná presnosť a jej aplikácia závisela výlučne na subjektívnom posúdení väzenských orgánov. Namietal tiež, že zadržanie listu bolo svojvoľné a nebolo „nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“. Ďalej sa sťažoval, že odmietnutie jeho druhej ústavnej sťažnosti bolo arbitrárne a v rozpore s jeho právami podľa článku 13 Dohovoru.

Pokiaľ ide o namietané porušenie článku 8 Dohovoru, EŠLP vo svojom rozhodnutí uviedol, že právna úprava týkajúca sa korešpondencie odsúdených obsahuje podrobné pravidlá, do akej korešpondencie možno a nemožno nahliadať a za akých okolností má byť korešpondencia zadržaná, že tieto pravidlá sú primárne interpretované a aplikované ústavom na výkon trestu, čo však podlieha dozoru prokuratúry a účinnosť tohto dozoru podlieha preskúmaniu ústavným súdom. Konštatoval, že dôvody zadržania predmetného listu sú stanovené v príslušnom ustanovení zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a v posudzovanom prípade diskrečná právomoc vnútroštátnych orgánov podliehala podrobným a nepochybne dostupným pravidlám s uvedeným kontrolným mechanizmom. Za týchto okolností EŠLP nezistil, že by zásah do práva sťažovateľa na rešpektovanie jeho korešpondencie nebol v súlade so zákonom. Pri skúmaní, či bol tento zásah nevyhnutný v demokratickej spoločnosti, EŠLP poukázal hlavne na časť listu, ktorá navrhovala verejné poníženie inej osoby s použitím fyzického násillia. Konštatoval, že táto hrozba násillím odôvodňovala zásah príslušných orgánov a musí byť považovaná za nevyhnutnú v demokratickej spoločnosti. Navyše, sťažovateľ bol bezprostredne informovaný o liste a dôvodoch jeho zadržania, problematická časť listu mu bola neskôr oznámená spolu s podrobným vysvetlením zahŕňajúcim aspekt účelu jeho trestu. Podľa EŠLP, účel sťažovateľovho trestu nemožno vnímať abstraktne a nemožno ho oddeliť od skutočnosti, že bol uložený za násillný trestný čin. V rozsahu, v akom bola sťažnosť zdôvodnená, EŠLP nezistil žiadne porušenie práv sťažovateľa podľa článku 8 Dohovoru a predmetnú časť sťažnosti

odmietol ako zjavne nepodložený. Vzhľadom na uvedené odmietol aj námietku podľa článku 13 Dohovoru a sťažnosť ako celok vyhlásil za neprijateľnú.

Sarkocy proti Slovenskej republike

rozsudok z 20. mája 2021

V predmetnom prípade sťažovateľ namietal porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania o žalobe na ochranu osobnosti a o náhrade nemajetkovej ujmy, podanej proti nemu v roku 2006. Sťažovateľ si v tomto konaní v roku 2009 uplatnil vzájomný návrh, ktorý bol v roku 2013 vylúčený na samostatné konanie. Dĺžka konania o žalobe predstavovala viac ako 12 rokov.

Sťažovateľ sa trikrát obrátil na ústavný súd. Ústavný súd v júni 2014 vyhovel prvej sťažnosti sťažovateľa, konštatoval, že došlo k porušeniu jeho práva a prikázal Okresnému súdu Pezinok konať vo veci bez zbytočných prieťahov, avšak nepriznal sťažovateľovi žiadne finančné zadosťučinenie. V januári 2017 ústavný súd vyhovel aj druhej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, namierenej proti konaniu o protinávruhu sťažovateľa a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 EUR. V poradí tretej ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd v septembri 2019 nevyhovel.

ESLP vo svojom rozsudku konštatoval, že nepovažuje výrok ústavného súdu, v jeho náleze z júna 2014, o porušení práva sťažovateľa, pri súčasnom nepriznaní primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľovi, za dostatočnú nápravu a poukázal aj na to, že preventívny charakter nálezu ústavného súdu zjavne nebol dostačujúci, keďže rozsudok vo veci samej bol vyhlásený až 11. decembra 2017 a o trovách konania bolo rozhodnuté ešte neskôr. ESLP teda konštatoval, že celková dĺžka konania o žalobe bola neprimeraná, a preto dospel k záveru o porušení článku 6 ods. 1 Dohovoru. Sťažovateľovi priznal 8 200 EUR.

Puškášová proti Slovenskej republike

rozsudok z 20. mája 2021

V predmetnom prípade sťažovateľka namietala neprimeranú dĺžku prípravného konania vo veci jej obvinenia zo spáchania trestného činu. Trestné stíhanie sťažovateľky bez období jeho prerušenia (pre neprítomnosť sťažovateľky) trvalo takmer 6 rokov a 10 mesiacov a nakoniec bolo zastavené.

Vláda vo svojom stanovisku poukázala na skutočnosť, že sťažovateľka sa dlhodobo nezdržiavala na území Slovenskej republiky a napriek tomu, že vedela o prebiehajúcom vyšetrovaní, neposkytla orgánom činným v trestnom konaní súčinnosť a tým sama marila účinné vyšetrenie skutku, pre ktorý bola obvinená.

ESLP uznal, že sťažovateľka bola za prieťahy v konaní čiastočne zodpovedná, domnieval sa však, že celková dĺžka konania bola neprimeraná, a preto dospel k záveru o porušení práva sťažovateľky podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Priznal sťažovateľke sumu 5

200 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá jej vznikla v dôsledku porušenia jej práva a tiež sumu 250 EUR ako náhradu výdavkov spojených s konaním.

Július Pereszlényi-Servis TV-Video proti Slovenskej republike

rozhodnutie zo 25. mája 2021

Sťažujúca sa spoločnosť je súkromným vysielateľom televíznej programovej služby a na svojej televíznej stanici odvysielala spravodajský príspevok v maďarskom jazyku bez tituliek v slovenskom jazyku alebo následného odvysielania príspevku v slovenskom jazyku. Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „RVR“) následne začala voči sťažujúcej sa spoločnosti správne konanie a rozhodla, že sťažujúca sa spoločnosť v tejto súvislosti porušila povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a za toto porušenie jej uložila pokutu vo výške 165 EUR. Rozhodnutie RVR potvrdil aj najvyšší súd. Sťažujúca sa spoločnosť sa obrátila na ústavný súd, ktorý jej ústavnú sťažnosť odmietol.

V sťažnosti podanej na ESLP sťažujúca sa spoločnosť namietala porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, pretože najvyšší súd, ani ústavný súd údajne nereagovali na jej argumenty týkajúce sa porušenia jej práv zaručených Dohovorom. Ďalej tvrdila, že došlo k zásahu do jej slobody prejavu podľa článku 10 Dohovoru, a že uložená pokuta a relevantné ustanovenia právnej úpravy predstavovali diskrimináciu z dôvodu jazyka a spojenia s národnostnou menšinou, v rozpore s článkom 14 Dohovoru.

ESLP uznal argumentáciu vlády, ktorá v súvislosti s právom na spravodlivé súdne konanie tvrdila, že sťažnosť je zjavne nepodložená. Vláda trvala na tom, že sťažujúca sa spoločnosť v odvolaní proti dotknutému rozhodnutiu RVR predostrela len argumenty o tom, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu a následných nesprávnych právnych a skutkových zistení, avšak argumenty o porušení jej práva na slobodu prejavu uviedla až v ďalšom podaní. S argumentáciou uvedenou v odvolaní sa najvyšší súd vysporiadal a argumentami uvedenými v ďalšom podaní sa v dôsledku uplatňovania koncentračnej zásady v civilnom konaní nemohol zaoberať. ESLP dospel k záveru, že odpoveď vnútroštátnych súdov na argumenty sťažujúcej sa spoločnosti nemožno považovať za nezlučiteľnú s požiadavkami článku 6 ods. 1 Dohovoru a túto námietku zamietol ako zjavne nepodloženú.

Čo sa týka údajného porušenia slobody prejavu a zákazu diskriminácie, vláda tvrdila, že sťažujúca sa spoločnosť vlastne namieta proti zneniu príslušnej právnej úpravy a keďže takúto námietku nebola oprávnená vzniesť pred ústavným súdom, šesťmesačná lehota na podanie sťažnosti ESLP začala plynúť najneskôr od vtedy, keď v roku 2010 získala licenciu na vysielanie. Sťažnosť podaná ESLP v roku 2015 bola preto podľa vlády zjavne oneskorená. ESLP sa stotožnil s argumentmi vlády, že sťažujúca sa spoločnosť vlastne namieta proti zneniu zákona a proti zákonnej povinnosti zabezpečiť pre program vysielaný v cudzom jazyku titulky v štátnom jazyku alebo odvysielať následne identický program v štátnom jazyku a proti pokute uloženej v súlade so zákonom za porušenie tejto povinnosti. Poukázal na to, že sťažujúca sa spoločnosť nepredložila žiadne argumenty umožňujúce posúdiť, aký konkrétny dopad na ňu mala predmetná legislatíva a dospel k záveru, že nie sú dané náznaky toho, že by predmetné

vnútroštátne právo samo osebe predstavovalo porušenie práv sťažujúcej sa spoločnosti, zaručených dotknutými ustanoveniami Dohovoru. ESLP súhlasil so záverom ústavného súdu, že sťažujúca sa spoločnosť sa v ústavnej sťažnosti domáhala vyriešenia otázky, vo vzťahu ku ktorej nemala oprávnenie podať ústavnú sťažnosť. V prípade sťažujúcej sa spoločnosti teda vo vzťahu k jej tvrdeniam podľa článkov 10 a 14 Dohovoru ústavná sťažnosť nebola účinným prostriedkom nápravy, ktorý bola povinná vyčerpať pred podaním sťažnosti na ESLP. ESLP uzavrel, že aj za predpokladu, že by takým prostriedkom bolo odvolanie podané najvyššiemu súdu, námietky vznesené podľa týchto článkov boli podané oneskorene. Vzhľadom na uvedené sťažnosť ako celok vyhlásil za neprijateľnú.

Raticová proti Slovenskej republike
rozsudok z 10. júna 2021

Sťažovateľka sa sťažovala na porušenie svojho práva na prejedanie veci v primeranej lehote z dôvodu neprimeranej dĺžky exekučného konania. Sťažovateľka sa so sťažnosťou najprv dvakrát obrátila na ústavný súd. Prvá ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Na základe druhej ústavnej sťažnosti ústavný súd konštatoval porušenie práv sťažovateľky a priznal jej finančné zadost'učinenie vo výške 3 000 EUR. Sťažovateľka sa následne obrátila aj na ESLP.

ESLP sa nestotožnil s tvrdením vlády, že sťažovateľka stratila status poškodenej osoby. V rozsudku konštatoval, že ústavný súd vo svojom druhom rozhodnutí síce konštatoval porušenie sťažovateľkinho práva a taktiež jej priznal finančné zadost'učinenie vo výške 3 000 EUR, avšak vzhľadom na dĺžku exekučného konania, ktorého predmetom bolo vymáhanie sumy priznanej z titulu nemajetkovej ujmy v súvislosti so smrťou sťažovateľkinho manžela a ktoré prebiehalo viac ako 11 rokov, ESLP nepovažoval sumu priznanú ústavným súdom z hľadiska svojej judikatúry za dostatočnú. Dospel k záveru, že v posudzovanom prípade bola dĺžka konania neprimeraná a konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru. ESLP priznal sťažovateľke sumu 5 200 EUR z titulu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy a sumu 250 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov.

Šárnik proti Slovenskej republike
rozsudok z 10. júna 2021

Sťažovateľ sa sťažoval na neprimeranú dĺžku trestného konania, ktoré bolo vedené vo veci jeho obvinenia zo zavinienia dopravnej nehody a spôsobenia škody na zdraví. Sťažovateľ sa so sťažnosťou na dĺžku konania obrátil najprv na ústavný súd, ktorý ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

ESLP sa nestotožnil s argumentáciou vlády, ktorá tvrdila, že celková dĺžka konania, trvajúceho 4 roky a 7 mesiacov, nepredstavovala porušenie požiadavky primeranej lehoty a poukazovala na to, že konanie skončilo krátko po rozhodnutí ústavného súdu. ESLP dospel k

záveru, že dĺžka konania bola neprimeraná a konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru. Sťažovateľovi priznal ako náhradu nemajetkovej ujmy sumu 2 600 EUR.

Hasáliková proti Slovenskej republike

rozsudok z 24. júna 2021

Prípád sa týkal trestného konania v súvislosti s vraždou, ku ktorej došlo v októbri 2009 v Liptovskom Mikuláši. Z tohto skutku bola obvinená sťažovateľka a J. O., ktorý sa ku spáchaniu skutku priznal a uzavrel s prokurátorom dohodu o vine a treste. Na hlavnom pojednávaní v trestnom konaní proti sťažovateľke už nemohol vypovedať, pretože medzičasom zomrel. Na základe vykonaných dôkazov, predovšetkým usvedčujúcej výpovede spoluobvineného J. O., výpovedí samotnej sťažovateľky, viacerých svedeckých výpovedí, konfrontácie obvinených a ďalších dôkazov vrátane znaleckých posudkov bola sťažovateľka, ktorá má ľahký stupeň duševnej zaostalosti, rozsudkom Okresného súdu v Žiline v januári 2011 uznaná vinnou z obzvlášť závažného zločinu vraždy a bol jej uložený trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov. Sťažovateľka neuspela s odvolaním na Krajskom súde v Žiline, ani s dovolaním na najvyššom súde. Nakoniec podala ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd vo februári 2015 odmietol.

S odvolaním sa na článok 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b) a c) a článok 17 Dohovoru sa sťažovateľka na ESLP sťažovala, že konanie proti nej bolo nespravodlivé, pretože nebolo prispôbené jej duševnému stavu a v dôsledku toho neboli náležité a účinne chránené jej práva. Konkrétne tvrdila, že nerozumela vznesenému obvineniu a poučeniu o procesných právach v trestnom konaní, že nemala dostatok času na zvolenie obhajcu a na prípravu svojej obhajoby, že pri jej prvom výsluchu políciou neboli uskutočnené žiadne kroky na vysporiadanie sa s jej stavom, a že jej priznanie urobené pri tejto príležitosti slúžilo ako základ pre jej odsúdenie napriek tomu, že ho neskôr odvolala. Ďalej sťažovateľka namietala porušenie článku 5 ods. 2 Dohovoru a tvrdila, že spôsob jej oboznámenia s dôvodmi obvinenia v trestnej veci nespĺňal požiadavky Dohovoru.

Vláda v tomto prípade v súvislosti s námietkou podľa článku 5 ods. 2 Dohovoru argumentovala, že sťažovateľka svoje výhrady týkajúce sa okolností zadržania nepredložila vnútroštátnym orgánom, a že jej tvrdenia v tomto smere ani neboli podložené žiadnymi dôkazmi. ESLP sa s argumentmi vlády stotožnil a uvedenú námietku zamietol ako zjavne nepodloženú.

Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa údajnej nespravodlivosti trestného konania a nedodržaniu práv obhajoby vláda argumentovala, že sťažovateľka nebola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, ani táto jej spôsobilosť nebola obmedzená, má ukončené stredoškolské vzdelanie a nemá žiadny, na prvý pohľad zjavný, sluchový alebo rečový hendikep. V trestnom konaní bolo nariadené vyšetrenie jej duševného stavu a znalci dospeli k záveru, že sťažovateľka je ľahko duševne zaostalá, avšak nezistili u nej žiadnu duševnú chorobu alebo duševnú poruchu. Vláda preto tvrdila, že sťažovateľkin stav si nevyžadoval osobitné opatrenia a poukazovala na to, že sťažovateľka a ani jej obhajcovia počas prípravného konania neuvádzali, že by mala ťažkosti s vyjadrovaním, alebo že by existovali iné okolnosti,

v dôsledku ktorých by bola vo zvýšenej miere zraniteľná. Sťažovateľka nebola v priebehu prípravného konania ani raz vypočutá bez prítomnosti ustanoveného, resp. zvoleného obhajcu, vnútroštátne orgány vykonávali v trestnom konaní všetky dôkazy kontradiktórnym spôsobom a v konaní boli dodržané procesné práva obhajoby. ESLP túto argumentáciu uznal. Neakceptoval sťažovateľkine tvrdenia o údajnom obmedzení jej práva zvoliť si obhajcu. Ďalej poukázal na to, že znalci v trestnom konaní dospeli k záveru, že sťažovateľkina ovládacia schopnosť v čase spáchania trestného činu bola v podstatnej miere znížená vplyvom emocionálneho stavu, znížených mentálnych schopností a predpokladaného účinku požitého alkoholu, avšak netrpela žiadnou duševnou chorobou alebo duševnou poruchou a mohla rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť. ESLP vzal do úvahy, že sťažovateľka je dospelá a gramotná a mala zabezpečenú pomoc obhajcu. Za týchto okolností podľa jeho názoru neexistovali náznaky, pre ktoré by vnútroštátne orgány boli povinné považovať sťažovateľku za osobitne zraniteľnú a prijať primerané opatrenia. Ďalej konštatoval, že nič v tomto prípade nespochybňuje dôveryhodnosť prvej výpovede sťažovateľky, pri ktorej sa ku skutku priznala, pričom aj v ďalších výpovediach opakovane pripustila jeho spáchanie. ESLP uviedol, že v prípravnom konaní sa nevyskytli chyby a sťažovateľkine výpovede boli získané zákonným spôsobom; súdy teda nemali dôvod ich vylúčiť spomedzi dôkazov a sťažovateľka mala v konaní pred súdom možnosť vzniesť námietky proti okolnostiam výsluchov, vypočúvať svedkov a predniesť akékoľvek tvrdenia. ESLP poukázal aj na to, že sťažovateľkin obhajca bol prítomný pri výsluchu spoluobvineného O. J. v prípravnom konaní, mohol mu klásť otázky a tiež bola vykonaná konfrontácia medzi obvinenými. Za týchto okolností ESLP usúdil, že nebolo preukázané porušenie práv obhajoby a piatimi hlasmi proti dvom dospel k záveru, že nedošlo k porušeniu článku 6 ods. 1 a ods. 3 Dohovoru.

Hájovský proti Slovenskej republike rozsudok z 1. júla 2021

Prípád sa týkal namietaného porušenia práva na spravodlivé konanie a práva na rešpektovanie súkromného života v súdnom konaní o žalobe na ochranu osobnosti. Sťažovateľ bol žalobcom v konaní o ochranu osobnosti proti vydavateľovi denníka, ktorý o ňom bez jeho predchádzajúceho súhlasu uverejnil článok doplnený jeho fotografiami. Článok sa venoval tomu, že v jednom z denníkov bol uverejnený inzerát, prostredníctvom ktorého sťažovateľ spolu s partnerkou hľadali dospelú ženu, ochotnú im za odmenu vynosiť a porodiť dieťa. Na inzerát zareagovala pod falošnou identitou redaktorka verejnoprávnej televízie, ktorá zo stretnutia so sťažovateľom a jeho partnerkou využitím skrytej kamery vyhotovila zvukovoobrazový záznam, ktorý bol následne odvysielaný v relácii tejto televízie. Na základe takto odvysielanej reportáže uverejnil vydavateľ denníka článok nazvaný „Kšefty s nenarodenými deťmi!“. Okresný súd Bratislava II žalobu zamietol. Vo svojom rozsudku konštatoval, že predmetom článku bolo informovanie o otázkach legitímneho verejného záujmu, že denník uverejnil pravdivé informácie, ktoré už boli predtým odvysielané vo verejnoprávnej televízii, a že odporca sa na vytvorení záznamu žiadnym spôsobom nepodieľal, iba uverejnil jeho určité časti. Navyše, bol to samotný sťažovateľ, kto vyprovokoval záujem verejnosti a médií o svoje konanie tým, že svoj zámer zverejnil v denníku prostredníctvom

plateného inzerátu. Krajský súd v Bratislave rozsudok potvrdil. Sťažovateľ sa obrátil na ústavný súd, ktorý jeho sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

ESLP v tomto prípade považoval za vhodné aplikovať kritériá, stanovené jeho ustálenou judikatúrou: aká známa je dotknutá osoba; predchádzajúce správanie dotknutej osoby a predmet článku; obsah, forma a dôsledky publikácie; či téma prispela do diskusie vo všeobecnom záujme; spôsob získavania fotografií. Vo vzťahu k prvým dvom kritériám ESLP uviedol, že sťažovateľ nebol verejne známou osobou, a že nemohol tušiť, že rozhovorom s osobou, ktorá ho kontaktovala ako potenciálna náhradná matka, riskuje, že bude zaznamenávaný, a že jeho zámyery a identita budú odhalené v médiách, preto samotná táto skutočnosť nemôže slúžiť ako argument na zníženie úrovne ochrany jeho súkromia, ktorá mu mala byť poskytnutá podľa článku 8 Dohovoru. Na druhej strane ESLP akceptoval závery vnútroštátnych súdov, že článok bol zameraný na informovanie o kontroverznej otázke náhradného materstva, ktorá je otázkou verejného záujmu. Čo sa týka obsahu a formy článku, ESLP poznamenal, že článok vykreslil sťažovateľa skôr v negatívnom svetle a jeho tón nebol pre neho priaznivý, avšak táto skutočnosť by sama o sebe nevedla k porušeniu jeho práva na rešpektovanie jeho súkromného života. Pokiaľ však išlo o otázku, či zverejnenie fotografií sťažovateľa prispelo k diskusii vo verejnom záujme, ESLP konštatoval, že nezistil žiadne dôvody, ktoré by ospravedlňovali rozhodnutie novinára zahrnúť do článku fotografie sťažovateľa bez toho, aby vykonal nejaké konkrétne preventívne opatrenia, napríklad maskovanie jeho tváre. Najmä vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ nebol verejnosti známy, nič nenasvedčovalo tomu, že by predmetné zverejnenie fotografií malo akúkoľvek podstatnú výpovednú hodnotu pre danú tému, alebo by bolo uskutočnené primerane, napríklad rozmazaním jeho tváre. Nakoniec ESLP zdôraznil, že sťažovateľ nemohol očakávať, že dôjde k zaznamenaniu jeho stretnutia alebo k zverejneniu veci, a že dobrovoľne nespolupracoval s médiami, preto jeho oprávnené očakávania týkajúce sa súkromia boli významným, aj keď nie nevyhnutne rozhodujúcim činiteľom. Aj keď v roku 2007 prvostupňový súd a v roku 2011 odvolací súd v inom konaní o žalobe na ochranu osobnosti, podanej sťažovateľom proti verejnoprávnej televízii, skonštatovali, že materiál týkajúci sa sťažovateľa bol televíznou reportérkou získaný nezákonne a vysielaný v rozpore so zákonom, vnútroštátne súdy v dotknutom konaní proti vydavateľovi denníka tento faktor nezohľadnili. Nehodnotili ani to, či novinár pri šírení materiálu pochádzajúceho z iného zdroja konal v dobrej viere a s potrebnou dôslednosťou a či vykonal potrebné preventívne opatrenia. Podľa názoru ESLP bolo z televíznej reportáže zrejmé, že reportérka kontaktovala sťažovateľa, predstierajúc záujem o jeho inzerát, a že záznamy urobila skrytou kamerou bez toho, aby o tom sťažovateľ vedel alebo na to dal súhlas. To malo novinára a vydavateľa novin upozorniť na potrebu používať tento materiál opatrne a nerozšíriť ho bez maskovania alebo rozmazania tváre sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ESLP vyslovil záver, že hoci sa vnútroštátne súdy snažili nájsť rovnováhu medzi právom na súkromie a slobodou prejavu, ich posúdenie predmetnej situácie nebolo vykonané v súlade s kritériami stanovenými v judikatúre ESLP a došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru. Zároveň ESLP nepovažoval za potrebné osobitne skúmať námietku týkajúcu sa údajného porušenia práva na spravodlivé konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Čo sa týka spravodlivého zadosťučinenia, sťažovateľ požadoval 16 596,95 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a 10 991 EUR za náklady a výdavky. Vzhľadom na okolnosti prípadu EŠLP konštatoval, že vo vzťahu k nemajetkovej ujme je samotné konštatovanie porušenia práva dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Za náklady a výdavky mu priznal 6 449 EUR.

Zoltán Varga proti Slovenskej republike
rozsudok z 20. júla 2021

Rozsudok pokrýva tri sťažnosti podané sťažovateľom v súvislosti s odpočúvaním realizovaným Slovenskou informačnou službou (ďalej len „SIS“) v r. 2005 až 2006 v rámci tzv. akcie Gorila. Na žiadosť SIS udelil Krajský súd v Bratislave tri súhlasy na použitie informačno-technických prostriedkov (odpočúvanie). Prvotný materiál získaný odpočúvaním (zvukové záznamy a ich prepisy) a ďalší odvodený materiál (analytické správy) bol v dispozícii SIS. Prvotný materiál získaný na základe prvých dvoch súhlasov bol v roku 2008 zničený. Prvotný materiál získaný na základe tretieho súhlasu, ako aj odvodený materiál vyhotovený na základe všetkých troch súhlasov SIS v súlade s § 17 ods. 6 zákona č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe uložila spôsobom, ktorý zabráni každému, okrem súdu, v prístupe k nemu. Spisy krajského súdu, týkajúce sa predmetných konaní, boli v rokoch 2016 a 2017 z dôvodu uplynutia archivačnej lehoty skartované. Na základe ústavnej sťažnosti podanej sťažovateľom ústavný súd v roku 2012 rozhodol, že právo sťažovateľa podľa článku 8 Dohovoru a ústavný ekvivalent tohto práva boli porušené a zrušil prvé dva súhlasy na odpočúvanie (rozhodnutia krajského súdu z novembra 2005 a z mája 2006), pretože ich považoval za neodôvodnené a nelegálne; sťažovateľovi ale nepriznal primerané finančné zadosťučinenie. Rovnaký záver vyslovil ústavný súd v roku 2016 na základe ďalšej sťažovateľovej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k tretiemu súhlasu na odpočúvanie (rozhodnutie krajského súdu z januára 2016). Sťažovateľ sa následne v tejto súvislosti v roku 2014 obrátil aj na všeobecné súdy a podal žalobu proti SIS. Okresný súd Bratislava I žalobu v roku 2017 zamietol, avšak po podanom odvolaní Krajský súd v Bratislave v roku 2020 rozhodol, že SIS porušila právo sťažovateľa na ochranu osobnosti.

S odvolaním sa na články 8 a 13 Dohovoru sa sťažovateľ na EŠLP sťažoval, že realizácia uvedených troch súhlasov svojvoľným spôsobom zasiahla do jeho práva na ochranu súkromia, že neexistovala účinná kontrola a prieskum vo vzťahu k realizácii týchto súhlasov, že ich realizácia vyústila do vytvorenia rôzneho spravodajského materiálu, že tento materiál naďalej existoval, alebo existovali pochybnosti o jeho zničení, že interné predpisy upravujúce uchovávanie takéhoto materiálu SIS boli neprimerané, že SIS nezabránila úniku informácií pochádzajúcich z realizácie súhlasov, a že v tejto súvislosti nemal k dispozícii žiadny účinný prostriedok nápravy. EŠLP posúdil vec podľa článku 8 Dohovoru.

EŠLP vo svojom rozsudku zamietol predbežné námietky vlády, ktorá namietala nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy sťažovateľom a stratu statusu obete porušenia práv podľa Dohovoru. EŠLP vo vzťahu k sťažovateľovmu statusu obete zdôraznil, že dôvodom zničenia prvotného materiálu pochádzajúceho z realizácie dvoch súhlasov v dispozícii SIS a ďalšieho materiálu pochádzajúceho z realizácie všetkých troch súhlasov

v dispozícii krajského súdu bolo, že materiál bol nepoužiteľný, a že vo vzťahu k nemu uplynula archivačná lehota. Nedošlo však k žiadnemu uznaniu porušenia sťažovateľových práv a nebola mu poskytnutá žiadna náprava, pokiaľ ide o minulú existenciu tohto materiálu. Rozhodnutie krajského súdu, že realizácia týchto troch súhlasov a vytvorenie rôzneho materiálu zo strany SIS na jej základe porušilo sťažovateľove právo na rešpektovanie jeho osobnosti môže byť podľa ESLP do určitej miery akceptované ako uznanie porušenia práva sťažovateľa na rešpektovanie súkromného života, avšak vzhľadom na rozsah tohto výroku a dôvody, ktoré k nemu viedli, bol ESLP toho názoru, že toto rozhodnutie sa nezaoberá podstatou sťažovateľových námietok v rozsahu, v akom súvisia s existenciou primeraných záruk proti zneužitiu a ďalšími aspektmi zákonnosti realizácie týchto troch súhlasov v zmysle požiadaviek Dohovoru. Pokiaľ ide o vládou namietané nevyčerpanie vnútroštátnych prostriedkov nápravy, ESLP poukázal najmä na to, že žaloba zo 14. apríla 2014 nemohla viesť k zničeniu prvotného a odvodeného materiálu, ktorý sa nachádzal v dispozícii SIS, a že krajský súd napriek záverom ústavného súdu vo vzťahu k materiálu, ktorý pochádzal z realizácie prvých dvoch súhlasov opakovane odmietol, že by mal akúkoľvek právomoc zabezpečiť zničenie tohto materiálu. Postup na vnútroštátnej úrovni teda predstavoval začarovaný kruh, ktorý je zjavne nezlučiteľný s pojmom účinného prostriedku nápravy podľa Dohovoru.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietaný údajný únik informácií, ESLP akceptoval argumenty vlády a konštatoval, že tvrdenie o úniku informácií zo SIS nebolo preukázané. Túto časť sťažnosti preto zamietol ako zjavne nepodloženú.

Pokiaľ ide o podstatu prípadu, ESLP konštatoval, že realizácia uvedených troch súhlasov na odpočúvanie a vytvorenie a uchovávanie rôznych materiálov na ich základe predstavovali zásah do sťažovateľovho práva na rešpektovanie súkromného života. Nedostatky troch súhlasov, zistené ústavným súdom, podľa ESLP vo svojej podstate ovplyvnili použitie informačno-technických prostriedkov proti sťažovateľovi zo strany SIS. Hoci zákon o ochrane pred odpočúvaním ustanovuje povinnosť vydávajúceho sudcu systematicky skúmať, či dôvody, na základe ktorých bolo povolené používanie informačno-technických prostriedkov, pretrvávajú, v tomto prípade podľa ESLP nič nenasvedčuje tomu, že by sudcovia, ktorí sporné súhlasy udelili, takúto kontrolu vykonali. Iné orgány v tomto ohľade právomoc nemali. ESLP aj vzhľadom na nejasnosť uplatniteľných pravidiel právomoci, nedostatok postupov pri implementácii existujúcich pravidiel a nedostatky v ich uplatňovaní uviedol, že pri realizácii predmetných troch súhlasov mala SIS v skutočnosti diskrečnú právomoc, ktorá nebola sprevádzaná opatreniami na ochranu pred svojvoľným zasahovaním. Preto tento postup nebol „v súlade so zákonom“ v zmysle článku 8 ods. 2 Dohovoru. ESLP ďalej poznamenal, že uloženie pôvodného materiálu získaného na základe tretieho zo súhlasov a odvodeného materiálu na základe všetkých troch súhlasov podľa § 17 ods. 6 zákona o SIS podliehalo dôverným pravidlám, ktoré SIS prijímala aj uplatňovala bez prvku vonkajšej kontroly, v dôsledku čoho tieto pravidlá neposkytovali žiadnu ochranu pred svojvoľným zásahom do práva na rešpektovanie súkromného života sťažovateľa. Vzhľadom na tento záver ESLP nepovažoval za potrebné skúmať splnenie ďalších požiadaviek vyplývajúcich z článku 8 ods. 2 Dohovoru. ESLP rozhodol, že z dôvodu realizácie troch súhlasov na odpočúvanie a pretrvávajúceho uchovávanie prvotného materiálu získaného na základe tretieho súhlasu a odvodeného materiálu na základe všetkých troch súhlasov došlo k porušeniu práva

sťažovateľa podľa článku 8 Dohovoru. Zároveň vzhľadom na toto zistenie ESLP usúdil, že nie je potrebné skúmať dôvodnosť zvyšku sťažnosti.

Pokiaľ ide o otázku spravodlivého zadosťučinenia, sťažovateľ v sťažnostiach týkajúcich sa prvých dvoch súhlasov požadoval 33 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a v sťažnosti týkajúcej sa tretieho súhlasu takisto 33 000 EUR z nich z titulu nemajetkovej ujmy. Ďalej požadoval 5 561,75 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov. ESLP priznal sťažovateľovi 9 750 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 5 561,75 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov.

MUDr. Vladimír Gergel, s. r. o. proti Slovenskej republike

rozsudok z 22. júla 2021

Sťažujúca sa spoločnosť namietala porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania o žalobe, podanej v roku 2016 na Okresný súd Bratislava I, ktorou sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného Všeobecným rozhodcovským súdom Slovenskej republiky. Spoločnosť sa obrátila aj na ústavný súd, ktorý jej ústavnej sťažnosti v septembri 2020 vyhovel, okresnému súdu prikázal konať vo veci bez zbytočných prieťahov a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 EUR. Sťažujúca sa spoločnosť považovala priznané odškodnenie za nedostatočné.

ESLP považoval nápravu poskytnutú sťažujúcej sa spoločnosti na vnútroštátnej úrovni za nedostatočnú a poukázal na nízku sumu finančného odškodnenia, priznanú ústavným súdom. Do úvahy vzal, že konanie trvalo viac ako 4 a pol roka na jednom stupni a ani po náleze ústavného súdu stále nebolo skončené. ESLP dospel k záveru o porušení práva sťažujúcej sa spoločnosti podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru a priznal jej sumu 2 800 EUR, pokrývajúcu akúkoľvek škodu, ktorá jej vznikla a sumu 250 EUR, predstavujúcu náhradu nákladov a výdavkov vzniknutých v súvislosti s konaním.

Jason Scott Gerber proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 31. augusta 2021

Sťažovateľ bol v spore so svojou bývalou manželkou o právo na starostlivosť o ich spoločné deti a právo na styk s nimi, v dôsledku čoho inicioval niekoľko súdnych konaní. Vo svojej sťažnosti na ESLP na základe článku 6 ods. 1 Dohovoru namietal neprimeranú dĺžku konania o nariadení predbežného opatrenia vo veci starostlivosti o deti a úprave styku s nimi, ktorá podľa jeho názoru spôsobila tiež porušenie jeho práva na rešpektovanie rodinného života podľa článku 8 Dohovoru. Sťažoval sa tiež na porušenie svojho práva na prístup k ústavnému súdu, ktorý rozhodnutím z 8. júna 2016 odmietol jeho ústavnú sťažnosť na dĺžku konania o predbežnom opatrení pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, konkrétne pre nedostatky plnomocenstva udeleného jeho právnomu zástupcovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ namietal aj porušenie článku 13 Dohovoru v dôsledku neúčinnosti ústavnej sťažnosti vo vzťahu k jeho námietkam podľa článkov 6 a 8 Dohovoru.

ESLP sa vo vzťahu k námietke týkajúcej sa zamedzenia prístupu k ústavnému súdu stotožnil s argumentáciou vlády a dospel k záveru o nezlučiteľnosti tejto námietky s ustanoveniami Dohovoru z dôvodu, že výsledok konania pred ústavným súdom nebol priamo rozhodujúci pre občianske práva a povinnosti sťažovateľa, a teda na toto konanie nie je článok 6 Dohovoru aplikovateľný. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa údajne neprimeranej dĺžky konania o predbežnom opatrení a jeho dôsledkov na sťažovateľove právo na rešpektovanie rodinného života, ako aj vo vzťahu k námietke týkajúcej sa údajného porušenia práva na účinný prostriedok nápravy, ESLP dospel k záveru o ich neprijateľnosti. Mal za to, že tieto námietky nespĺňajú kritériá prijateľnosti v zmysle článkov 34 a 35 Dohovoru, alebo nejavia známky porušenia práv a slobôd zakotvených v Dohovore a preto vyhlásil sťažnosť ako celok za neprijateľnú.

Kuc proti Slovenskej republike rozsudok z 2. septembra 2021

Prípado nadvázoval na skorší prípad *Kuc proti Slovenskej republike*, o ktorom ESLP rozhodol rozsudkom z 25. júla 2017. Sťažovateľ bol pôvodne odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov za viacero skutkov na základe toho, že s cieľom presadzovať práva zvierat zhromažďoval výbušniny, niektoré z nich spolu s písomnými vyhrážkami poslal veterinárovi a do centrál s siete supermarketov a zostrojil a pri vchode do prevádzky rýchleho občerstvenia v Košiciach nechal explodovať nástražný výbušný systém. Na základe dovolania podaného sťažovateľom na najvyšší súd v apríli 2016, ktorý rozsudky nižších súdov zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu, ktorý sťažovateľa v septembri 2016 opäť uznal vinným z viacerých obzvlášť závažných zločinov a prečinov a odsúdil ho na trest odňatia slobody v trvaní 23 rokov a 6 mesiacov. Po zrušení tohto rozsudku krajským súdom, okresný súd opätovne rozhodol v novembri 2017, uznal sťažovateľa vinným a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov a ochranný dohľad v trvaní 36 mesiacov. Krajský súd rozsudok zmenil a trest sprísnil na 12 rokov odňatia slobody. Sťažovateľ neuspel s dovolaním podaným na najvyšší súd. Počas celej doby trvania trestného konania bola sťažovateľova osobná sloboda obmedzená; sťažovateľ bol vo väzbe, ktorá bola opakovane predlžovaná, resp. vo výkone trestu odňatia slobody.

Sťažovateľ na ESLP žaloval Slovenskú republiku pre porušenie práv z dôvodu dĺžky a dôvodnosti väzby. Tvrdil, že vnútroštátne súdy pri rozhodovaní o jeho pokračujúcej väzbe nevzali do úvahy osobitosť jeho situácie danú jeho duševným stavom a nezaoberali sa jeho argumentmi v tomto ohľade. V rozsudku z 25. júla 2017, ktorý sa týkal väzby sťažovateľa do 2. apríla 2014, ESLP rozhodol, že článok 5 ods. 3 Dohovoru bol porušený. Keďže najvyšší súd v apríli 2016 zrušil odsudzujúci rozsudok a zároveň rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby (sťažovateľ v tom čase už vykonával trest odňatia slobody), sťažovateľ ďalšie trvanie väzby neúspešne napadol na ústavnom súde a následne aj na ESLP novou sťažnosťou.

ESLP vo svojom aktuálnom rozsudku vzal do úvahy dve obdobia, počas ktorých sa na sťažovateľa hľadí ako na držaného vo väzbe z hľadiska článku 5 ods. 3 Dohovoru, a to od 14. apríla 2016 do 29. septembra 2016 (5 mesiacov a 16 dní) a od 20. apríla 2017 do 2. novembra 2017 (6 mesiacov a 13 dní); celkovo približne jeden rok. Vnútroštátne súdy sa vo svojich

rozhodnutiach o väzbe opierali o pretrvávajúcu hrozbu úteku sťažovateľa a pokračovania v trestnej činnosti. ESLP bol toho názoru, že vnútroštátne súdy posúdili tieto riziká najmä s ohľadom na „osobnosť“ sťažovateľa a okolnosti trestnej veci, avšak v ich rozhodnutiach podľa neho neboli uvedené žiadne podrobnosti o sťažovateľovej osobnosti alebo konkrétne skutočnosti odôvodňujúce pretrvávajúcu väzbu sťažovateľa. Okrem toho, vnútroštátne súdy podľa jeho názoru neodpovedali na sťažovateľov argument o tom, že jeho zlý psychický stav vylučuje riziko úteku, a že mu väzenské zariadenie nemôže poskytnúť odvykaciu terapiu. ESLP konštatoval, že vzhľadom na uvedené nie je presvedčený, že rozhodnutia vnútroštátnych súdov boli založené na analýze všetkých relevantných skutočností, a má pochybnosti o tom, či dôvody väzby, tak ako sú uvedené v rozhodnutiach súdov, boli dostatočné. ESLP ďalej vyslovil, že vnútroštátne súdy nepreukázali v konaní „osobitnú starostlivosť“ a poukázal na to, že značné prieťahy boli spôsobené opakovaným vrátením veci prvostupňovému súdu, čo malo za následok predĺženie väzby sťažovateľa. ESLP rozhodol, že článok 5 ods. 3 Dohovoru bol porušený.

Pokiaľ ide o otázku spravodlivého zadosťučinenia, sťažovateľ požadoval 20 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 3 000 EUR z titulu nákladov a výdavkov; vláda tieto nároky popierala a argumentovala, že uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy čiastočne nespadá pod označený článok Dohovoru a čiastočne je neprimerane vysoký, a že uplatnený nárok na náhradu nákladov a výdavkov sťažovateľ nepodložil žiadnymi dokladmi. ESLP priznal sťažovateľovi 2 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a nárok z titulu nákladov a výdavkov zamietol.

KOM, spoločnosť s ručením obmedzeným proti Slovenskej republike rozsudok z 2. septembra 2021

Sťažujúca sa spoločnosť podala žalobu o náhradu škody a zároveň požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal. Konštatoval, že sťažujúca sa spoločnosť je obchodnou spoločnosťou založenou na vykonávanie podnikateľskej činnosti, znáša podnikateľské riziko a skutočnosť, že nevyvíjala žiadne činnosti, pre ktoré bola zapísaná v obchodnom registri, nemôže byť dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Rozhodnutie bolo v decembri 2012 potvrdené krajským súdom. Sťažujúca sa spoločnosť sa obrátila aj na ústavný súd, ktorý jej ústavnú sťažnosť v septembri 2013 odmietol. Medzitým okresný súd konanie zastavil z dôvodu, že sťažujúca sa spoločnosť nezaplatila súdny poplatok. Rozhodnutie bolo v novembri 2013 potvrdené krajským súdom. Sťažujúca sa spoločnosť podala dovolanie, ktoré vo februári 2015 najvyšší súd odmietol. Potom podala ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd v júni 2015 odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Konštatoval, že krajský súd primerane vysvetlil, prečo bolo konanie zastavené. Rozhodnutie najvyššieho súdu považoval za založené na ústavne konformnej interpretácii príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Hoci sa napadnuté rozhodnutia netýkali oslobodenia od súdnych poplatkov, ústavný súd tiež konštatoval, že nepriaznivá ekonomická situácia obchodnej spoločnosti nemôže sama osebe odôvodňovať oslobodenie od súdnych poplatkov.

ESLP vo svojom rozsudku zamietol námietky vlády o nevyčerpaní dovolania proti rozhodnutiam o neoslobodení od súdnych poplatkov a o oneskorenosti sťažnosti. Pokladal za opodstatnený názor, že konečnú prekážku prístupu k súdu vytvorilo rozhodnutie o zastavení konania a nie rozhodnutie o neoslobodení od súdnych poplatkov, po ktorom je stále možné rozhodnúť sa zaplatiť súdne poplatky. Poukazujúc na to, že rozhodnutie o zastavení konania sťažujúca sa spoločnosť napadla dovolaním a novou ústavnou sťažnosťou, konštatoval splnenie požiadavky vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy. Poukázal tiež na to, že v rozhodnutí o druhej ústavnej sťažnosti ústavný súd, berúc do úvahy svoje predchádzajúce rozhodnutie, preskúmal tiež argumenty sťažujúcej sa spoločnosti, namierené proti záveru všeobecných súdov, že nepriaznivá ekonomická situácia obchodnej spoločnosti sama osebe nemôže odôvodňovať oslobodenie od súdnych poplatkov. ESLP preto považoval rozhodnutie ústavného súdu z júna 2015 za konečné rozhodnutie a sťažnosť z novembra 2015 za podanú v šesťmesačnej lehote.

Vo vzťahu k podstate sťažnosti ESLP nepovažoval dôvody pre nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov za presvedčivé. Poukázal na to, že príslušné ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku neformulovalo dôvody pre oslobodenie právnických osôb, obchodných spoločností a podnikateľských subjektov od súdnych poplatkov odlišne od dôvodov vzťahujúcich sa na fyzické osoby, a tiež na rozdielnu judikatúru najvyššieho súdu, aplikujúcu toto ustanovenie na podnikateľské subjekty. Ďalej ESLP konštatoval, že suma, ktorú mala sťažujúca sa spoločnosť zaplatiť, neslúžila na ochranu iného účastníka konania proti nenávratným výdavkom, ani nepredstavovala finančnú prekážku chrániacu súdny systém, keďže oslobodenie nebolo zamietnuté z dôvodu svojvoľného alebo zjavne bezúspešného uplatňovania práva. ESLP zdôraznil, že nepriznanie oslobodenia a následné rozhodnutie o zastavení konania sa uskutočnilo v úvodnom štádiu pred prvostupňovým súdom a viedlo k tomu, že vec nebola nikdy preskúmaná v merite. Napokon poznamenal, že podľa vnútroštátneho práva môže byť oslobodenie od súdnych poplatkov kedykoľvek odňaté, ak dôvody pre oslobodenie zanikli. Z uvedených dôvodov ESLP konštatoval, že uloženie súdnych poplatkov, majúce za následok zastavenie konania pre ich nezaplatenie sťažujúcou sa spoločnosťou, predstavovalo neprimerané obmedzenie jej práva na prístup k súdu. Preto rozhodol, že došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Čo sa týka spravodlivého zadosťučinenia, sťažujúca sa spoločnosť požadovala 480 000 EUR ako náhradu majetkovej škody, 10 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 1 900 EUR za náklady a výdavky. ESLP zamietol nárok na náhradu majetkovej škody, pretože nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením a údajnou majetkovou škodou. Sťažujúcej sa spoločnosti priznal 2 000 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 1 000 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov.

Ringier Axel Springer Slovakia, a. s. proti Slovenskej republike
rozsudok z 23. septembra 2021

V júli 2012 sťažujúca sa spoločnosť v rámci svojej audiovizuálnej mediálnej služby poskytla v rubrike „Celebrity“ program s názvom „[X.] na [názov hudobnej ceny]: Chcel

šokovať, keď ďakoval za rastlinku?“. Vo februári 2014 Rada pre vysielanie a retransmisii (ďalej len „RVR“) uložila sťažujúcej sa spoločnosti pokutu vo výške 500 EUR za porušenie povinnosti podľa § 19 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii s odôvodnením, že uvedený program svojím obsahom a spôsobom spracovania otvorene propagoval užívanie omamných látok. Sťažujúca sa spoločnosť sa proti rozhodnutiu odvolala na najvyšší súd. Ten v decembri 2013 odvolaniu vyhovel, rozhodnutie RVR zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Vo februári 2014 vydala RVR vo veci nové rozhodnutie, ktorým opätovne udelila sťažujúcej sa spoločnosti pokutu 500 EUR za porušenie § 19 ods. 1 zákona o vysielaní a retransmisii. Sťažujúca sa spoločnosť sa voči rozhodnutiu opätovne odvolala na najvyšší súd, ktorý vo februári 2015 rozhodnutie RVR potvrdil. Sťažujúca sa spoločnosť sa následne obrátila na ústavný súd, ktorý jej sťažnosť zamietol ako zjavne neopodstatnenú.

ESLP vo svojom rozsudku uviedol, že účastníci konania nespochybnili, že došlo k zásahu do práva sťažujúcej sa spoločnosti na slobodu prejavu. Na základe skutkových okolností tohto prípadu akceptoval, že zásah bol uskutočnený na základe zákona, konkrétne zákona o vysielaní a retransmisii, a že bol zameraný na ochranu zdravia a morálky, čo je legitímny cieľ v zmysle článku 10 ods. 2 Dohovoru. V rámci posudzovania otázky, či bol zásah v demokratickej spoločnosti nevyhnutný, ESLP uviedol, že významnou črtou tohto prípadu je, že sťažujúca sa spoločnosť neurobila sporné vyjadrenia sama, ale pomohla pri ich šírení prostredníctvom jedného zo svojich novinárov zodpovedných za program. ESLP preto prihliadal najmä na zásady stanovené v jeho judikatúre vo vzťahu k úlohe tlače. Po prvé, poznamenal, že sporný program reagoval na vtedy aktuálnu udalosť (ďakovný prejav X. pri udeľovaní hudobných cien), ktorá bola zrejme predmetom pozornosti verejnosti alebo dokonca šokovaných reakcií. Do tej miery, v akej sa program týkal aj dekriminalizácie marihuany, nebol dôvod domnievať sa, že nebol súčasťou širšej verejnej diskusie. ESLP v tejto súvislosti pripomenul, že hoci uverejňovanie správ o súkromnom živote osobností verejného života má spravidla za cieľ zábavu, zároveň prispieva k rozmanitosti informácií dostupných verejnosti a nepochybne ťaží z ochrany článku 10 Dohovoru. Verejný záujem pokrýva aj záležitosti, ktoré môžu vyvolať značnú polemiku, ktoré sa týkajú dôležitej sociálnej otázky alebo ktoré zahŕňajú problém, o ktorom by mala verejnosť záujem byť informovaná. Za osobitných okolností tohto prípadu ESLP uznal, že odvysielanie predmetného programu sťažujúcou sa spoločnosťou je možné považovať za určitý príspevok k pokrytiu otázky verejného záujmu. ESLP poznamenal, že predmetný program poskytol X. priestor na to, aby mohol predstaviť svoje subjektívne vnímanie užívania marihuany a svoj pohľad na jej dekriminalizáciu. Program ako taký mal určitú spravodajskú hodnotu a zostal v medziach slobody prejavu, ktorá vyžaduje, aby verejnosť mohla byť informovaná o rôznych spôsoboch nazerania na danú vec. Aj keď reakcia novinárky na vyhlásenia X. (smiech) mohla byť interpretovaná viacerými spôsobmi, ESLP mal za okolností tohto prípadu pochybnosti o tom, či ju bolo možné považovať za schvaľovanie postoja X. Čo sa týka rozhodnutí vnútroštátnych súdov, ESLP im vytkol, že si obzvlášť rigidne vyložili novinárkinu komentár, a že náležite neposúdili všetky relevantné faktory. Podľa jeho názoru, súdy v rozhodnutiach dostatočne nepreukázali, že sťažujúca sa spoločnosť nekonala v dobrej viere alebo konala v rozpore so starostlivosťou, ktorá sa očakáva od zodpovedného novinára podávajúceho správy o otázke verejného záujmu. Vnútroštátne súdy preto neuviedli „relevantné a dostatočné“ dôvody, na základe ktorých by bolo možné vyvodiť záver, že

program mal v úmysle propagovať marihuanu alebo navádzať na užívanie drog, a nie sa len snažiť verejnosti odhaliť kontroverzný postoj X. Preto došlo k porušeniu článku 10 Dohovoru.

Čo sa týka spravodlivého zadosťučinenia, sťažujúca sa spoločnosť požadovala 500 EUR za majetkovú škodu, 10 000 EUR za nemajetkovú ujmu a 10 317 EUR za náklady a výdavky. ESLP jej priznal 500 EUR ako náhradu majetkovej škody, 2 600 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a požadovanú sumu 10 317 EUR za náklady a výdavky.

Salay a Zemanová proti Slovenskej republike
rozhodnutie z 28. septembra 2021

Sťažnosť podala dvojica sťažovateľov rómskeho pôvodu, žijúca v segregovanej komunite v Plaveckom Štvrtku, ktorej bolo nariadené odstrániť ich dom, nelegálne postavený na pozemku vo vlastníctve štátu. Príkaz na odstránenie stavby nasledoval po konaní o dodatočnom povolení stavby, v ktorom boli sťažovatelia pasívni, t. j. nepredložili žiadosť o legalizáciu stavby, nereagovali na výzvu orgánov na predloženie dokladov, ani nepožiadali orgány o akúkoľvek pomoc. Sťažovatelia tvrdili, že rozhodnutia vnútroštátnych orgánov porušili ich právo na obydlie, pretože nariadili odstránenie stavby, a že v prípade vykonania rozhodnutí by bolo odstránenie stavby nezákonné, nesledovalo by legitímny cieľ a bolo by neprimerané. Argumentovali, že ich dom stál na danom mieste pätnásť rokov a miestne orgány ho tolerovali, a že súdy sa nijako nesnažili o dosiahnutie rovnováhy medzi rôznymi dotknutými záujmami, v rámci čoho by boli vzali do úvahy ich zraniteľnosť a dopad zásahu. Ich sťažnosť sa opierala o článok 8 Dohovoru.

ESLP uznal argumentáciu vlády, ktorá poukazovala na to, že dom sťažovateľov bol postavený vedome bez stavebného povolenia, nerešpektujúc vlastnícke práva vlastníka predmetného pozemku a bol obývaný bez kolaudačného rozhodnutia. Napriek poskytnutej príležitosti napraviť situáciu v rámci konania o dodatočnom povolení stavby, a po informovaní o dôsledkoch nedodržania ustanovení vzťahujúcich sa na toto konanie, zostali sťažovatelia úplne pasívni a nedali úradom inú možnosť ako nariadiť odstránenie stavby. Vláda uviedla, že úplné nerešpektovanie stavebných zákonov sťažovateľmi nemožno tolerovať len z dôvodu ich osobných pomerov. Akákoľvek šanca na napravenie situácie bola zmarená ich nečinnosťou. Vláda ďalej poukázala na to, že rozsah konania, ktorého výsledkom bol príkaz na odstránenie stavby vzhľadom na nečinnosť sťažovateľov nemohol a ani nezahŕňal komplexné posúdenie ich individuálnych pomerov. Konanie bolo zamerané na technické a procesné otázky a tvrdenia sťažovateľov v tomto ohľade boli riadne preskúmané na niekoľkých administratívnych a súdnych úrovniach a zamietnuté ako účelové a neopodstatnené.

ESLP v rozhodnutí poukázal na to, že sťažovatelia nevyužili procesný mechanizmus, ktorý im umožňoval dosiahnuť nápravu ich situácie, pričom tvrdili, že je pre nich príliš komplikovaný a je nemožné ho dodržať bez právnej pomoci. ESLP nemal pochybnosti o zákonnosti príkazu na odstránenie stavby, ktorý predstavoval zásah do práva sťažovateľov na obydlie alebo o legitímite cieľa, ktorý bol týmto rozhodnutím sledovaný. Pri posudzovaní primeranosti tohto opatrenia ESLP poukázal na to, že štát dal sťažovateľom k dispozícii konania, v rámci ktorých bolo možné posúdenie ich vecných argumentov. Sťažovatelia ale

nepodnikli žiadne kroky smerujúce k riešeniu ich bytovej situácie. Podľa ESLP, za týchto okolností neexistuje žiadny náznak toho, že by si žalovaný štát nesplnil svoje negatívne alebo pozitívne povinnosti podľa článku 8 Dohovoru. Vzhľadom na uvedené sťažnosť vyhlásil za neprijateľnú.

Bartók proti Slovenskej republike
rozsudok z 30. septembra 2021

Sťažovateľ sa sťažoval na neprimeranú dĺžku trestného konania, ktoré trvalo od roku 2004, kedy bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie, do roku 2020, kedy nadobudol právoplatnosť rozsudok, ktorým bol sťažovateľ spod obžaloby oslobodený. Konanie bolo dvakrát prerušené z dôvodu nemožnosti predvolať kľúčových svedkov, a to celkovo na šesť rokov. Posudzované obdobie tak trvalo viac ako 10 rokov.

ESLP uznal, že v dôsledku nemožnosti zabezpečiť výpovede kľúčových svedkov bolo konanie zložité, domnieval sa však, že celková dĺžka konania bola nezlučiteľná s požiadavkou „primeranej lehoty“, vyplývajúcou z článku 6 ods. 1 Dohovoru. Preto dospel k záveru o porušení práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. ESLP priznal sťažovateľovi sumu 8 500 EUR ako náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktoré mu vznikli v dôsledku porušenia jeho práva a tiež sumu 250 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov spojených s konaním.

Sloboda proti Slovenskej republike
rozsudok z 30. septembra 2021

Sťažovateľ sa sťažoval na porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania o jeho žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku a následného konania vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe podanej na rozhodcovský súd. Konanie sa začalo v roku 2015 a trvalo viac ako 4 roky na dvoch stupňoch konania. Sťažovateľ sa obrátil aj na ústavný súd, ktorý jeho ústavnej sťažnosti v septembri 2020 nevyhovel.

ESLP po preskúmaní všetkých pokladov o konaní nenašiel žiadnu skutočnosť alebo argument, ktoré by odôvodňovali celkovú dĺžku namietaného konania, preto dospel k záveru o jej neprimeranosti. Na základe uvedeného konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru a sťažovateľovi priznal 1 600 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a 250 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov spojených s konaním.

SLOVDAN, spol. s r. o. proti Slovenskej republike
rozhodnutie z 12. októbra 2021

Sťažujúca sa spoločnosť žalovala inú obchodnú spoločnosť a domáhala sa zaplatenia peňažnej sumy podľa zmluvy, ktorú medzi sebou uzatvorili. Súd na dvoch stupňoch nariadili

žalovanej zaplatiť sťažujúcej sa spoločnosti približne 982 000 EUR a vo zvyšku návrh zamietli. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalovanej. Tá následne podala ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd prijal na ďalšie konanie a odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku. Ústavný súd konštatoval porušenie práva žalovanej na spravodlivé súdne konanie v dôsledku toho, že odôvodnenie odvolacieho súdu malo nedostatky, ktoré zakladali dôvod pre dovolanie. Ústavný súd zrušil rozhodnutia odvolacieho a odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie odvolaciemu súdu.

Sťažujúca sa spoločnosť sa na ESLP sťažovala najmä na porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru a namietala, že sa nemohla účinne zúčastniť konania pred ústavným súdom, ako aj porušenie práva na pokojné užívanie majetku podľa článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru z dôvodu, že ústavný súd zrušil právoplatný a vykonateľný rozsudok v jej prospech. V časti sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia článku 6 ods. 1 Dohovoru v súvislosti s účasťou sťažujúcej sa spoločnosti na konaní pred ústavným súdom strany uzavreli zmier, v zmysle ktorého sa štát zaviazal zaplatiť sťažujúcej sa spoločnosti 2 500 EUR a sťažujúca sa spoločnosť sa vzdala akýchkoľvek ďalších nárokov voči Slovenskej republike v súvislosti s predmetnými skutkovými okolnosťami. Túto časť sťažnosti ESLP vyčiarkol. Zvyšok sťažnosti týkajúcej sa článku 6 ods. 1 Dohovoru v súvislosti s údajnou manipuláciou pri prideľovaní veci na ústavnom súde ESLP vyhlásil za neprijateľný z dôvodu zjavnej nepodloženosti.

Čo sa týka sťažnosti na porušenie článku 1 Protokolu č. 1, ESLP v prvom rade poznamenal, že sťažujúca sa spoločnosť argumentovala, že k zásahu do jej práv došlo zrušením právoplatného rozsudku v jej prospech. ESLP sa stotožnil s argumentáciou vlády, že posudzovaný prípad sa líši od prípadov týkajúcich sa porušenia princípu právnej istoty zrušením rozsudku na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora. Daný prípad sa týka ústavnej sťažnosti, ktorá je považovaná za účinný vnútroštátny prostriedok nápravy, ktorákoľvek strana konania ju môže podať priamo, v dvojmesačnej lehote a podlieha požiadavke vyčerpania bežných opravných prostriedkov. ESLP dospel k záveru, že konanie o ústavnej sťažnosti nebolo v rozpore s princípom právnej istoty, a že preskúmanie ústavným súdom predstavovalo skôr posledný prvok v reťazi vnútroštátnych prostriedkov nápravy, než mimoriadny prostriedok pre obnovenie súdneho konania. Tento záver nemení ani skutočnosť, že pôvodný rozsudok v prospech sťažujúcej sa spoločnosti ešte pred preskúmaním ústavným súdom nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. ESLP konštatoval, že rozsudok, ktorý sa stane záväzný a vykonateľný, nie je nevyhnutne konečný podľa Dohovoru, poukazujúc na to, že v mnohých zmluvných štátoch najvyššie súdne inštancie vydávajú konečné rozhodnutia potom, ako sa rozsudky nižších súdov stali záväznými a vykonateľnými, pričom táto situácia sama osebe nie je nezlučiteľná s princípom právnej istoty. ESLP preto časť sťažnosti týkajúcu sa namietaného porušenia podľa článku 1 Protokolu č. 1 odmietol ako zjavne nepodloženú.

M. L. proti Slovenskej republike
rozsudok z 14. októbra 2021

Prípad sa týkal sťažovateľkinho práva na súkromný a rodinný život a ochrany tohto práva v konaní na ochranu osobnosti, ktoré sťažovateľka iniciovala proti vydavateľom

viacerých novín, ktoré uverejnili články o jej zosnulom synovi, katolíckom kňazovi. Sťažovateľka v podanej žalobe tvrdila, že články uverejnené v roku 2008, dva roky po smrti jej syna, obsahovali najmä nepodložené informácie a neinformovali objektívne o trestnom odsúdení jej syna v roku 1999 za trestný čin pohlavného zneužívania a trestný čin ohrozovania mravnej výchovy mládeže a v roku 2002 za trestný čin výtržníctva, ktoré boli zahladené. Tvrdenia obsiahnuté v napadnutých článkoch boli podľa nej nepravdivé. Úvahy o tom, že dôvodom samovraždy jej syna mohlo byť trestné stíhanie, predstavovali podľa nej neprimerané hodnotiace úsudky. Podľa jej názoru, napadnuté články boli formulované skôr ako senzácia a ich cieľom bolo zvýšiť predajnosť novín. Články podľa sťažovateľky zasiahli do práva na ochranu osobnosti jej syna, predovšetkým do jeho cti a dôstojnosti, ako aj jeho práva na súkromie, pretože obsahovali údaje o jeho súkromnom živote a navyše boli doplnené jeho fotografiou. Okrem toho sťažovateľka tvrdila, že články zasiahli aj do jej vlastného práva na ochranu osobnosti. Okresný súd Michalovce v máji 2012 vyhlásil rozsudok, ktorým žalovaným nariadil ospravedlniť sa sťažovateľke a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Krajský súd v Košiciach v septembri 2013 rozsudok Okresného súdu Michalovce zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Okresný súd Michalovce následne vo februári 2014 vyhlásil nový rozsudok, ktorým žalobu zamietol a nariadil sťažovateľke zaplatiť žalovaným trovy konania. Krajský súd v Košiciach v júni 2015 potvrdil prvostupňový rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a tento výrok nadobudol právoplatnosť. Sťažovateľka sa bezúspešne obrátila na ústavný súd a následne podala sťažnosť na EŠLP. Podľa článku 8 Dohovoru sa sťažovala, že zamietnutím jej žaloby vnútroštátnymi súdmi došlo k porušeniu jej práva na rešpektovanie súkromného života.

EŠLP vo svojom rozsudku podotkol, že syn sťažovateľky nebol známym verejným činiteľom, ani vysokým cirkevným hodnostárom. Aj keď sa na článok 8 Dohovoru nemožno odvolávať pri strate dobrej povesti, ktorá je predvídateľným dôsledkom spáchania trestného činu, EŠLP podotkol, že po uplynutí určitého časového obdobia majú odsúdené osoby záujem, aby už neboli konfrontované so svojimi činmi s cieľom ich opätovného začlenenia do spoločnosti. V tomto prípade EŠLP podotkol, že predmetné články boli uverejnené nielen niekoľko rokov po odsúdení sťažovateľkinho syna na podmienený trest, ale aj po tom, ako boli tieto odsúdenia zahladené. EŠLP ďalej poznamenal, že články boli formulované ako senzácia a boli uverejnené na predných stranách a výraznými titulkami a v jednom prípade aj s fotografiami zosnulého syna sťažovateľky. EŠLP konštatoval, že tvrdenia bulvárnej tlače boli závažného charakteru a boli prezentované ako skutkové tvrdenia. Napriek zisteniu, že články sa opierali aj o iné zdroje než informácie z trestných spisov, vnútroštátne súdy nerozlišovali medzi skutkovými tvrdeniami a hodnotiacimi úsudkami. Mnohé vyhlásenia v článkoch boli predložené spôsobom, ktorý vyvolal dojem, že boli overené alebo potvrdené dôveryhodným zdrojom informácií. Vnútroštátne súdy ale nebrali do úvahy vyhýbavé odpovede novinárov a ich neschopnosť predložiť konkrétne dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Za týchto okolností EŠLP dospel k záveru, že vnútroštátne súdy nevykonali primerané posúdenie všetkých aspektov relevantných v tejto veci a dostupných dôkazov. Napriek tomu, že novinárom musí byť poskytnutá možnosť určitej miery zveličenia alebo dokonca provokácie, EŠLP potvrdil svoj názor, že ľahkomyselné a neoverené vyhlásenia o súkromnom živote sťažovateľkinho syna je potrebné považovať za prekročenie hraníc zodpovednej žurnalistiky.

ESLP pripustil, že téma sexuálneho zneužívania duchovnými a postoj rímskokatolíckej cirkvi k nemu bola predmetom verejného záujmu. Bol však presvedčený, že o predmetnej záležitosti bolo možné primerane informovať verejnosť prostriedkami, ktoré by znamenali menší zásah do legitímnych záujmov sťažovateľkinho syna a uverejnenie ďalších informácií týkajúcich sa intímnej sféry jeho súkromného života a zverejnenie jeho fotografie nemožno odôvodniť žiadnym všeobecným záujmom. ESLP teda konštatoval, že predmetné články, ktoré boli dosť provokatívne a senzačné, možno len ťažko považovať za články, ktoré prispeli k diskusii vo všeobecnom záujme. ESLP konštatoval, že vnútroštátne súdy zlyhali pri dosiahnutí spravodlivej rovnováhy medzi právom sťažovateľky na rešpektovanie súkromného života a právom vydavateľov na slobodu prejavu. Preto došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru.

Čo sa týka spravodlivého zadost'učinenia, ESLP priznal sťažovateľke 5 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a 267 EUR za náklady a výdavky.

Gerber proti Slovenskej republike rozhodnutie z 9. novembra 2021

Sťažnosť sa týkala predovšetkým práva sťažovateľa na prístup k ústavnému súdu. Ten pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí odmietol sťažovateľovu ústavnú sťažnosť na nespravodlivosť konania vedúceho k prijatiu predbežného opatrenia, ktorým bol sťažovateľovi zamedzený akýkoľvek kontakt s jeho deťmi, a na porušenie jeho práva na rodinný život. Ústavný súd sa domnieval, že v situácii, keď splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa pred ústavným súdom, priložené k ústavnej sťažnosti, bolo udelené advokátskej kancelárii ako právnickej osobe a jej vtedajšia konateľka – advokátka mala v čase podania ústavnej sťažnosti už pozastavený výkon advokátskej činnosti, mal sťažovateľ predložiť nové splnomocnenie pre iného advokáta.

Sťažovateľ pred ESLP namietal porušenie práva na prístup k súdu podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru a tvrdil, že ústavný súd aplikoval procesné pravidlá neprimerane a formalisticky. Uviedol, že advokátska kancelária, ktorou bol zastúpený, konala v čase rozhodnutia ústavného súdu prostredníctvom novopovereného konateľa, ktorý bol tiež advokátom. Sťažovateľ ďalej na základe článku 6 ods. 1 Dohovoru namietal nespravodlivosť konania o predbežnom opatrení, ktorým mu bol zamedzený akýkoľvek kontakt s jeho deťmi, čím podľa neho zároveň došlo k porušeniu jeho práva na rešpektovanie rodinného života podľa článku 8 Dohovoru. Na základe článku 13 Dohovoru sťažovateľ tvrdil, že v dôsledku formálneho odmietnutia jeho ústavnej sťažnosti sa stal tento prostriedok nápravy neúčinným, a teda na vnútroštátnej úrovni nemal k dispozícii žiadny účinný prostriedok nápravy.

ESLP vo vzťahu k námietke týkajúcej sa zamedzenia prístupu k ústavnému súdu zdôraznil, že procesné práva idú zvyčajne ruka v ruku s procesnými povinnosťami a od strán sa vyžaduje, aby preukázali starostlivosť pri dodržiavaní procesných krokov týkajúcich sa ich prípadu. Poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ podal svoju sťažnosť na ústavný súd 20. mája 2016, priložil k nej však plnomocenstvo prijaté 9. apríla 2015 advokátkou, ktorá mala s účinnosťou od 29. apríla 2015 pozastavenú advokátsku činnosť. Nový konateľ advokátskej kancelárie mal podľa uvedeného plnomocenstva výlučne oprávnenie na nazeranie do spisu.

ESLP mal za to, že sťažovateľ nevysvetlil, čo bránilo jeho právnomu zástupcovi aktualizovať plnomocenstvo tak, aby zodpovedalo aktuálnemu stavu veci a domnieval sa, že nepriaznivým dôsledkom týchto nedostatkov sťažnosti mohol sťažovateľ predísť, ak by vynaložil potrebné úsilie. ESLP preto dospel k záveru, že rozhodnutie ústavného súdu nenarušilo samotnú podstatu sťažovateľovho práva na prístup k súdu. V nadväznosti na uvedený záver ESLP odmietol aj ostatné námietky sťažovateľa s odôvodnením, že v dôsledku nesplnenia procesných požiadaviek na podanie ústavnej sťažnosti sťažovateľ nevyčerpal tento prostriedok nápravy na vnútroštátnej úrovni, čo je nevyhnutnou podmienkou, ktorá musí byť splnená pred tým, ako sa so svojou sťažnosťou obráti na ESLP. Zároveň taktiež konštatoval, že v dôsledku uvedených záverov nevyvstáva ani otázka o možnej neúčinnosti ústavnej sťažnosti a preto i námietka podľa článku 13 Dohovoru je zjavne nepodložená. Z uvedených dôvodov sťažnosť odmietol ako celok.

Magát proti Slovenskej republike rozhodnutie z 10. novembra 2021

Sťažovateľ sa sťažoval na neprimeranú dĺžku konania podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. So sťažnosťou sa štyrikrát obrátil na ústavný súd. Na základe prvých dvoch ústavných sťažností, ktorými namietal dĺžku konania pred prvostupňovým súdom, ústavný súd konštatoval porušenie práv sťažovateľa a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 1 500 EUR a 1 000 EUR. Tretiu sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal dĺžku konania pred odvolacím súdom, ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Po zrušení rozsudku odvolacím súdom a vrátení veci prvostupňovému súdu sťažovateľ podal štvrtú ústavnú sťažnosť, namietajúc dĺžku konania pred prvostupňovým súdom. Ústavný súd konštatoval porušenie práv sťažovateľa a priznal mu 500 EUR.

ESLP sa stotožnil s argumentáciou vlády, že sťažnosť predstavuje zneužitie práva na individuálnu sťažnosť, keďže sťažovateľ ho neinformoval o spomínaných rozhodnutiach ústavného súdu. ESLP konštatoval, že obe rozhodnutia ústavného súdu sa týkajú samotného jadra prípadu, najmä pokiaľ ide o nápravu poskytnutú sťažovateľovi v súvislosti s otázkou jeho statusu obete v zmysle článku 34 Dohovoru a prípadne výškou spravodlivého zadosťučinenia podľa článku 41 Dohovoru. ESLP poznamenal, že sťažovateľ neposkytol žiadne vysvetlenie, prečo ho vo svojej sťažnosti neinformoval o rozhodnutí ústavného súdu, hoci o ňom musel vedieť. V tejto súvislosti konštatoval, že toto rozhodnutie výslovne poukázalo na značné prispievanie sťažovateľa k prieťahom, čo je pre ESLP tiež relevantné pri preskúvaní prípadov týkajúcich sa dĺžky konania. Ďalej poznamenal, že sťažovateľ sa v sťažnosti nezmienil ani o rozhodnutí ústavného súdu zo septembra 2016, o ktorom sa ESLP dozvedel iba zo sťažovateľom predloženého rozhodnutia ústavného súdu z decembra 2018. Čo sa týka štvrtého rozhodnutia ústavného súdu, ESLP poukázal na to, že bolo prijaté na základe ústavnej sťažnosti podanej v decembri 2019 a hoci ho sťažovateľ nemohol spomenúť v sťažnosti podanej na ESLP v máji 2019, v októbri 2020 akceptoval procesný návrh ESLP, týkajúci sa zmieru, pričom v tom čase si musel byť vedomý finančného zadosťučinenia priznaného ústavným súdom. ESLP preto zamietol sťažnosť ako zneužitie práva na podanie sťažnosti podľa článku 35 ods. 3 a 4 Dohovoru.

Volárová proti Slovenskej republike
rozhodnutie z 10. novembra 2021

Sťažovateľka sa sťažovala na neprimeranú dĺžku konania o jej antidiskriminačnej žalobe na prvom stupni, ktoré trvalo od roku 2017, kedy sťažovateľka zažalovala svojho zamestnávateľa, do roku 2020, kedy okresný súd vyhlásil rozsudok vo veci samej. Posudzované obdobie tak mierne presiahlo 3 roky a 9 mesiacov na jednom stupni konania.

ESLP na jednej strane vyjadril isté obavy z dĺžky namietaného konania, avšak zároveň poukázal na skutočnosť, že ústavný súd na základe sťažovateľkinej ústavnej sťažnosti dôkladne preskúmal osobitné okolnosti veci v súlade s kritériami vyplývajúcimi z jeho judikatúry. V zhode s ústavným súdom ESLP konštatoval, že sťažovateľka značne prispela k prieťahom, ku ktorým v konaní došlo a dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval v súlade s požiadavkou „primeranej lehoty“. ESLP preto považoval sťažnosť na porušenie práva sťažovateľky na prejednanie veci v primeranej lehote za zjavne nepodloženú.

Balogh a Adamčo proti Slovenskej republike
rozsudok z 18. novembra 2021

Sťažovatelia sa sťažovali na neprimeranú dĺžku trestného konania, vedeného proti nim na Okresnom súde Bratislava I. Na sťažovateľov bola v roku 2008 na okresnom súde podaná obžaloba z vraždy a trestné konanie ešte v čase rozhodovania ESLP nebolo právoplatne skončené. Posudzované obdobie tak trvalo viac ako 13 rokov pred prvostupňovým súdom. Sťažovatelia sa obrátili aj na ústavný súd, ktorý nálezom zo 16. júna 2020 rozhodol, že v konaní došlo k porušeniu ich práv a priznal každému z nich primerané finančné zadost'učinenie vo výške 4 000 EUR. Pri určení výšky odškodnenia vzal do úvahy aj fakt, že sťažovatelia si odpykávajú tresty odňatia slobody a tiež to, že v napadnutom trestnom konaní je možné v prípade odsudzujúceho rozsudku pri výmere trestu zohľadniť neprimeranú dĺžku konania a uložiť trest aj pod dolnou hranicou trestnej sadzby.

ESLP vo svojom rozsudku odmietol námietku vlády, že sťažovatelia vzhľadom na nález ústavného súdu stratili postavenie obetí porušenia Dohovoru. Poukázal na to, že možnosť uloženia nižšieho trestu je zatiaľ hypotetická. Ďalej zdôraznil, že konanie trvá už 13 rokov, medzi pojednávaniami boli intervaly od troch mesiacov do dvoch rokov, pričom posledné pojednávanie sa uskutočnilo ešte v roku 2016 a pred dvomi rokmi bola vec opäť pridelená novému sudcovi. Za týchto okolností náprava porušenia, poskytnutá ústavným súdom, vrátane výšky odškodnenia, nemôže byť považovaná za dostatočnú. ESLP preto rozhodol, že dĺžka konania je nezlučiteľná s požiadavkou „primeranej lehoty“, vyplývajúcou z článku 6 ods. 1 Dohovoru a došlo k porušeniu práva sťažovateľov podľa tohto článku. ESLP priznal každému

zo sťažovateľov sumu 9 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a sumu 250 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov spojených s konaním.

Oros proti Slovenskej republike

rozsudok z 18. novembra 2021

Sťažovateľ sa sťažoval na porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku neprimeranej dĺžky reštitučného konania, vedeného na Okresnom úrade Košice – okolie. Pred podaním sťažnosti na ESLP sa sťažovateľ sa obrátil na ústavný súd. Ústavný súd jeho sťažnosť odmietol z dôvodu nevyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy, pretože sťažovateľ nepodal žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa Správneho súdneho poriadku, ktorá má preventívny účinok.

V konaní pred ESLP vláda s odvolaním sa na závery ústavného súdu namietala, že sťažovateľ nevyčerpal vnútroštátne prostriedky nápravy, a to v prvom rade žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy. Vláda taktiež tvrdila, že sťažovateľ mohol podať aj žalobu o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá má kompenzačný charakter. ESLP vo svojom rozsudku uviedol, že podobná námietka už bola preskúmaná v prípade *Balogh a ďalší proti Slovenskej republike*, v ktorom bolo aj v súvislosti so žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa predtým účinného Občianskeho súdneho poriadku konštatované, že kumulácia prostriedkov nápravy, ktorá v zásade vedie k znásobeniu súdnych konaní, svojou povahou vyvoláva všeobecné pochybnosti o ich celkovej účinnosti. ESLP bol toho názoru, že napriek určitým legislatívnym zmenám v súvislosti so žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej správy sú závery, ku ktorým došiel v rozsudku *Balogh a ďalší proti Slovenskej republike*, naďalej relevantné aj v prejednávanej veci. Aj keď zohľadnil legislatívne zmeny, zároveň konštatoval, že nadobudli účinnosť až 1. júla 2016, keď už napadnuté reštitučné konanie prebiehalo takmer dvadsaťštyri rokov. V tomto štádiu už došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci v primeranej lehote a samotný preventívny prostriedok nápravy nemohol poskytnúť primerané zadost'účinenie. Žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa nového Správneho súdneho poriadku však poskytuje výlučne takýto typ zadost'účinenia. Navyše sa zdá, že tento opravný prostriedok sa spolu s občianskoprávnou žalobou podľa zákona o zodpovednosti štátu za škodu v tejto súvislosti v praxi takmer nepoužíva, čo sťažuje preukázanie ich skutočnej účinnosti. ESLP bol názoru, že vzhľadom na dĺžku reštitučného konania by sa od sťažovateľa nemalo očakávať, že podá ešte ďalšiu žalobu, a to žalobu o náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti štátu za škodu, pretože by to pre neho vzhľadom na následnú dĺžku trvania takéhoto konania predstavovalo nadmernú záťaž a taktiež dodatočné právne náklady a výdavky. Preto námietku vlády, týkajúcu sa nevyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy, ESLP zamietol a konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru. Čo sa týka spravodlivého zadost'účinenia, ESLP priznal sťažovateľovi 11 800 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 250 EUR za náklady a výdavky.

Petríková proti Slovenskej republike

rozsudok z 25. novembra 2021

V predmetnom prípade bola sťažovateľka žalovanou stranou v konaní na ochranu osobnosti. V súvislosti s týmto konaním podala ústavnú sťažnosť podľa článku 127 ústavy proti uzneseniu krajského súdu, ktorým krajský súd nevylúčil zákonnú sudkyňu z rozhodovania vo veci. Zároveň približne v rovnakom čase podal ústavnú sťažnosť aj žalobca v konaní na ochranu osobnosti, ale voči inému rozhodnutiu v uvedenom konaní. O ústavných sťažnostiach sťažovateľky aj žalobcu mal rozhodovať rovnaký senát ústavného súdu, ktorého členom bola sudkyňa A. Čo sa týka rozhodovania o ústavnej sťažnosti žalobcu, sudkyňa A. doručila predsedníčke ústavného súdu oznámenie, v ktorom uviedla, že má k žalobcovi kolegiálny priateľský vzťah. Medzitým aj sťažovateľka podala námietku zaujatosti voči sudkyňi A., v ktorej poukazovala na tento priateľský vzťah medzi žalobcom a sudkyňou A., pripustila však, že nie je účastníčkou konania o ústavnej sťažnosti žalobcu. Ústavný súd vylúčil sudkyňu A. z rozhodovania o ústavnej sťažnosti žalobcu a zároveň ju nevylúčil z rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky. Následne ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť sťažovateľky. Ústavná sťažnosť žalobcu bola tiež odmietnutá. Pred ESLP sťažovateľka namietala, že v konaní o jej ústavnej sťažnosti nerozhodoval nezávislý a nestranný súd.

ESLP vo svojom rozsudku uviedol, že otázku, či existuje legitímny dôvod obávať sa, že konkrétny sudca nie je nestranný, treba posudzovať nielen na základe konkrétnych okolností každého prípadu, ale aj vo svetle dostatočnosti záruk, ktoré ponúkajú vnútroštátne postupy na zabezpečenie nestrannosti. V tejto súvislosti poznamenal, že ustanovenia týkajúce sa namietania zaujatosti sudcov ústavného súdu boli v relevantnom čase uvedené v § 27 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, teda slovenské právo v čase udalostí, na ktoré sa tento prípad vzťahuje, nepovažovalo za problematický, a teda ako dôvod na námietku zaujatosti, vzťah medzi sudcom a zainteresovanou osobou. Takáto úprava sa objavila až v novom zákone č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky, ktorý nadobudol účinnosť 1. marca 2019. Žalobca mal nepochybne záujem na konaní týkajúcom sa sťažovateľkinej ústavnej sťažnosti, pretože bol účastníkom konania, v ktorom bolo vydané rozhodnutie krajského súdu, napadnuté sťažovateľkou na ústavnom súde. Vzťah sudkyne A. k nemu ale nebol predmetom skúmania ústavného súdu v kontexte sťažnosti sťažovateľky a jej námietka zaujatosti bola zamietnutá pomerne formalistickým spôsobom z dôvodu, že súvislosť medzi konaním o ústavnej sťažnosti žalobcu a konaním o sťažnosti sťažovateľky netvorila relevantný podklad na to, aby ústavný súd rozhodol o námietke zaujatosti. Za takýchto okolností ESLP nebol presvedčený, že ústavný súd riadne preskúmal námietku sťažovateľky voči sudkyňi A., a že svoje rozhodnutie dostatočne a relevantne odôvodnil. Vzhľadom na to, že sudkyňa A. bola vylúčená z prejednávania ústavnej sťažnosti žalobcu, pravdepodobne vznikli pochybnosti o jej nestrannosti v prípade sťažovateľky, ktorá bola žalovanou stranou v konaní, ktoré bolo základom jej ústavnej sťažnosti. Mali byť teda predložené presvedčivé argumenty, ktoré by jasne ukázali, prečo sťažovateľkinu námietku zaujatosti proti sudkyňi A. nebolo možné v jej prípade akceptovať. ESLP preto vyslovil záver, že pochybnosti sťažovateľky, týkajúce sa nestrannosti sudkyne A., bolo možné považovať za objektívne opodstatnené, a že vnútroštátne

právo a prax neposkytovali dostatočné procesné záruky, aby boli tieto pochybnosti rozptýlené. Preto došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru. Sťažovateľka si neuplatnila nárok na spravodlivé zadost'účinenie, preto jej ESLP žiadne nepriznal.

Mucha proti Slovenskej republike rozsudok z 25. novembra 2021

V predmetnom prípade bol sťažovateľ obvinený pre rôzne zločiny. Okrem sťažovateľa bolo obvinenie vznesené aj voči ďalším osobám, pričom trestné stíhanie bolo spojené do jedného konania. Počas prípravného konania boli zo spoločného konania vylúčené niektoré osoby, keďže mali záujem uzavrieť dohodu o vine a treste. Sťažovateľ o takúto dohodu záujem nemal. Po predchádzajúcom schválení dohôd o vine a treste Špecializovaný trestný súd v Pezinku, v senáte zloženom z troch členov, na verejnom zasadnutí uznal niektoré osoby za vinné z rôznej trestnej činnosti a uložil im dohodnuté tresty. Následne bola na sťažovateľa a ďalšie tri osoby podaná obžaloba. Dve z týchto osôb uzavreli dohody o vine a treste a sťažovateľ a jedna ďalšia osoba boli rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku uznaní za vinných. Odsúdeniu predchádzalo konanie, v ktorom bolo na hlavnom pojednávaní vykonané dokazovanie vo vzťahu k sťažovateľovi a ďalšej osobe. Sťažovateľ neúspešne podal odvolanie, dovolanie a neskôr sa obrátil aj na ústavný súd. Ten jeho sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Na ESLP sťažovateľ namietal, že mu bolo upreté právo na konanie pred nestranným súdom, a že bola porušená zásada prezumpcie nevinu.

ESLP vo svojom rozsudku uviedol, že vzhľadom na povahu organizovanej trestnej činnosti, z ktorej boli sťažovateľovi spolupáchatelia obvinení, sa zdá nepochybné, že pre posúdenie ich prípadov bolo nevyhnutné odkázať vo vymedzení skutkov na tretie osoby. Pokiaľ však išlo o detailnosť, s akou rozsudky týkajúce sa sťažovateľových spolupáchateľov odkazovali na iného spolupáchateľa s konkretizáciou jeho postavenia v skupine a jeho úlohou pri stíhaných skutkoch, ESLP považoval za otázne, či bolo potrebné individuálne identifikovať sťažovateľa. Predmetné odkazy na sťažovateľa neboli v žiadnom prípade formulované tak, aby naznačovali, že v danom čase bol sťažovateľ len obvinený a stíhaný v samostatnom trestnom konaní. Ani v odôvodnení predmetných rozsudkov sa nikde neobjavuje takáto formulácia a ani iné vysvetlenie v tom zmysle, že vina sťažovateľa nebola právoplatne preukázaná. ESLP prisvedčil tvrdeniu vlády, že rozsudky odsudzujúce spolupáchateľov odkazovali na sťažovateľa len jeho iniciálami a prezývkou. Bolo však zrejmé, že prvostupňový súd si bol dokonale vedomý sťažovateľovej totožnosti. Podľa ESLP navyše nebolo možné pochybovať o tom, že účasť sťažovateľa na trestných činoch bola výslovne a konkrétne uvedená v rozsudkoch konštatujúcich vinu jeho spolupáchateľov. Keďže prvostupňový súd, ktorý rozhodoval o vine sťažovateľa, považoval odsúdenia jeho spolupáchateľov za súčasť prípadu proti nemu, prinajmenšom na prvý pohľad mal zjavnú motiváciu zostať v súlade s predchádzajúcimi rozsudkami, pretože akékoľvek protichodné zistenia v skorších rozsudkoch by mohli podkopávať dôveryhodnosť neskorších rozsudkov. Zároveň, vzhľadom na to, že sťažovateľovo odsúdenie bolo do značnej miery založené na dôkazoch poskytnutých spolupáchateľmi, ktorí ho predtým obvinili prostredníctvom priznaní poskytnutých v procese vyjednávania o vine a treste, bola tu zjavná ich motivácia nepopierať svoje skoršie výpovede. Nakoniec ESLP pripomenul, že súdy

vyššieho stupňa môžu za určitých okolností napraviť vady, ktoré vznikli v konaní na nižšom stupni. Hoci súdy vyššieho stupňa v prípade sťažovateľa mali právomoc zrušiť rozsudok prvostupňového súdu z dôvodu, že súd nebol nestranný, a že došlo k iným zásadným procesným pochybeniam, neurobili tak, a teda nenapravili vady konania. Preto ESLP konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Sťažovateľ požadoval 50 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy a 630 EUR za náklady a výdavky. ESLP priznal sťažovateľovi 7 800 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 630 EUR za náklady a výdavky.

Harabin proti Slovenskej republike rozhodnutie z 30. novembra 2021

Sťažovateľ podal žalobu na ochranu osobnosti, na základe ktorej bol žalovaný zaviazaný okrem iného zaplatiť sťažovateľovi ekvivalent sumy približne 33 200 EUR z titulu nemajetkovej ujmy. Rozsudok však žalovaný napadol ústavnou sťažnosťou. Ústavný súd sťažnosti vyhovel, zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie odvolaciemu súdu.

Sťažovateľ sa na ESLP sťažoval, že sa nemohol zúčastniť konania pred ústavným súdom, hoci sa týkalo jeho občianskych práv a záväzkov. Vláda v podanom stanovisku k sťažnosti vzniesla námietku zneužitia práva na podanie sťažnosti. Uviedla, že sťažovateľ na pojednávaní 9. mája 2017 vzal žalobu späť z dôvodu, že žalovaný mu už zaplatil príslušnú sumu a dôvod konania odpadol. Odvolací súd preto 22. septembra 2017 zrušil prvostupňový rozsudok, konanie zastavil a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 15. októbra 2018.

ESLP sa v rozhodnutí stotožnil s argumentáciou vlády, že sťažnosť predstavuje zneužitie práva na individuálnu sťažnosť, keďže sťažovateľ ho v sťažnosti z 12. októbra 2017 neinformoval o späťvzati žaloby na pojednávaní 9. mája 2017 a následne ho neinformoval o zastavení konania (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť v októbri 2018), pričom sťažovateľ si musel byť vedomý, že tieto okolnosti sú relevantné, a to najneskôr po rozhodnutí ESLP o jeho predchádzajúcej sťažnosti (rozhodnutie *Harabin proti Slovenskej republike* z 19. júna 2018). ESLP poznamenal, že hoci sťažnosť ako taká je namierená proti konaniu pred ústavným súdom, ďalšie konanie pred všeobecnými súdmi po náleze ústavného súdu bolo pokračovaním toho istého „rozhodovania“ o „občianskych právach a záväzkoch“. Konštatoval, že vývoj konania pred všeobecnými súdmi po náleze ústavného súdu predstavuje „okolnosti relevantné pre sťažnosť“ v zmysle pravidla 47 ods. 7 Dohovoru. ESLP poznamenal, že sťažovateľ neposkytol žiadne presvedčivé vysvetlenie, prečo ho o tomto vývoji neinformoval. Keďže informácie sa týkajú samotného jadra prípadu, takéto konanie bolo podľa ESLP v rozpore s účelom práva na individuálnu sťažnosť. ESLP tak dospel k záveru, že sťažnosť predstavuje zneužitie práva na podanie sťažnosti v zmysle článku 35 ods. 3 písm. a) Dohovoru a preto ju vyhlásil za neprijateľnú.

Lipšic proti Slovenskej republike rozhodnutie z 30. novembra 2021

Proti sťažovateľovi a ďalšiemu subjektu bola podaná žaloba na ochranu osobnosti pre jeho vyjadrenie odvysielané v televíznych správach. Žalobkyňa sa domáhala sťažovateľovho ospravedlnenia a z titulu nemajetkovej ujmy požadovala sumu približne 33 190 EUR. Všeobecné sudy na dvoch stupňoch žalobu zamietli. Hoci podľa nich došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne, sudy nemohli zaviazať žalovaných odvysielat' ospravedlnenie v hlavnom spravodajstve a pokiaľ išlo o náhradu nemajetkovej ujmy, konštatovali, že žalobkyňa svoj nárok nepreukázala. Žalobkyňa rozsudok napadla ústavnou sťažnosťou, na základe ktorej ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie odvolaciemu súdu. Sťažovateľ sa na konaní pred ústavným súdom nezúčastnil a o náleze ústavného súdu sa dozvedel iba z médií. Vec bola vrátená na ďalšie konanie prvostupňovému súdu a žaloba bola opäť zamietnutá súdmi na dvoch stupňoch. Na rozdiel od pôvodných rozsudkov sudy konštatovali, že nie sťažovateľ, ale iba druhý žalovaný zasiahol do osobnostných práv žalobkyne, keďže sa nedalo určiť, že sťažovateľovo vyjadrenie sa týkalo jej.

Sťažovateľ sa na EŠLP sťažoval, že sa nemohol zúčastniť konania pred ústavným súdom, hoci sa týkalo jeho občianskych práv a záväzkov. Vláda s poukazom na výsledok sporu okrem iného namietala, že sťažovateľova neúčast' na konaní pred ústavným súdom nemala žiadny negatívny dopad na schopnosť sťažovateľa hájiť svoje občianske práva a záväzky pred všeobecnými súdmi, teda neutrpel „podstatnú ujmu“ a vzhľadom na zmenu príslušnej právnej úpravy dodržiavanie ľudských práv nevyžadovalo preskúmanie podstaty sťažnosti.

EŠLP argumenty vlády uznal, poukazujúc na to, že všeobecné sudy napokon na rozdiel od predchádzajúcich záverov stanovili, že sťažovateľ vôbec nezasiahol do osobnostných práv žalobkyne, a že sťažovateľ nenamietal, že by utrpel inú ujmu než to, že musel v stave neistoty viesť spor ďalšie tri roky. Uznal, že stav neistoty pre pokračujúci spor nepochybne predstavuje ujmu, avšak berúc do úvahy okolnosti posudzovaného prípadu konštatoval, že nedosahuje minimálny stupeň závažnosti, aby bola „podstatná“ na účely Dohovoru. Poznamenal tiež, že otázka týkajúca sa účasti tretej strany na konaní pred ústavným súdom je v jeho judikatúre dostatočne riešená a vnútroštátna právna úprava bola zmenená tak, aby zabezpečila súlad s kritériami Dohovoru. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že sťažnosť je neprijateľná v zmysle článku 35 ods. 3 písm. b) Dohovoru.

Glončáková proti Slovenskej republike

rozhodnutie z 30. novembra 2021

V roku 2018 bol Slovenský pozemkový fond rozsudkom zviazaný zaplatiť sťažovateľke peňažnú sumu spolu s úrokom z omeškania. Keďže odmietol sumu zaplatiť, sťažovateľka podala návrh na vykonanie exekúcie. Sťažovateľka sa na EŠLP sťažovala podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru a článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru na nemožnosť dosiahnuť výkon rozsudku proti subjektu verejného práva.

EŠLP akceptoval argumenty vlády. Nemal pochybnosť, že námietka sťažovateľky spadá do sféry článku 6 Dohovoru, a že jej pohľadávka predstavuje majetok na účely článku 1 Protokolu č. 1. Poznamenal však, že status žalovaného v súvislosti s exekúciou sa riadi právnou

úpravou po novele Exekučného poriadku, ktorá nadobudla účinnosť 9. augusta 2012 a zakazuje exekúciu nehnuteľností a určitého ďalšieho majetku žalovaného, ale v zásade sa netýka hnutelných vecí. Navyše, v decembri 2020 bola významná časť pohľadávky v exekúcii vymožená, a teda exekúcia je možná aj podľa zákona, aj v praxi. ESLP preto dospel k záveru, že nedošlo k legislatívnemu zásahu do exekučného konania alebo do majetku sťažovateľky. Pokiaľ ide o zvyšok pohľadávky, vymáhanie ktorej stále prebieha, poukázal jednak na to, že sťažovateľka sa ani na vnútroštátnej úrovni, ani na ESLP nestážovala na dĺžku exekučného konania a jednak na to, že oneskorené zaplatenie žalovaným podlieha podľa rozsudku úrokom z omeškania. Dospel preto k záveru, že sťažnosť je zjavne nepodložená.

Peter proti Slovenskej republike

rozsudok z 3. decembra 2021

Sťažovateľ namietal porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku neprimeranej dĺžky občianskoprávneho konania o jeho žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o záložnom práve k úveru, ktoré začalo v roku 2015 a právoplatne skončilo v roku 2021.

ESLP zistil, že konanie prebiehalo na prvom stupni viac ako 5 rokov. Po preskúmaní všetkých pokladov ESLP nenašiel žiadnu skutočnosť alebo argument, ktoré by odôvodňovali takúto dĺžku konania, preto dospel k záveru o jej neprimeranosti a konštatoval porušenie práva sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote. ESLP sťažovateľovi priznal 3 300 EUR ako náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktoré mu vznikli v dôsledku porušenia jeho práva a tiež sumu 250 EUR ako náhradu nákladov a výdavkov spojených s konaním.

Balogh a ďalší proti Slovenskej republike

rozsudok zo 16. decembra 2021

Sťažovatelia sa odvolávali na článok 6 ods. 1 Dohovoru a tvrdili, že dĺžka reštitučného konania, vedeného na pozemkovom úrade v Komárne, je neprimeraná. Pred podaním sťažnosti na ESLP sa sťažovatelia obrátili na ústavný súd. Ten nálezmi z 21. júna 2018 a 28. apríla 2020 ich sťažnosti uznal a priznal každému zo sťažovateľov 300 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy. Sťažovatelia považovali priznané odškodnenie za neprimerane nízke.

ESLP vo svojom rozsudku uviedol, že napadnuté konanie trvá takmer 17 rokov, pričom stále nie je skončené, takže nálezy ústavného súdu nemali taký účinok, aby toto konanie urýchlili. Navyše, sumu 300 EUR, ktorú každý zo sťažovateľov dostal na vnútroštátnej úrovni, nie je podľa jeho názoru možné považovať z hľadiska jeho judikatúry za dostatočnú. Vo vzťahu k námietke vlády, že sťažovatelia mohli podať žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa Správneho súdneho poriadku a žalobu o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ESLP s odkazom na svoju skoršiu judikatúru uviedol, že kumulácia prostriedkov nápravy, ktorá v zásade vedie k znásobeniu súdnych konaní, svojou povahou vyvoláva všeobecné pochybnosti o ich celkovej účinnosti.

Aj keď zohľadnil legislatívne zmeny, zároveň konštatoval, že nadobudli účinnosť až 1. júla 2016, keď už došlo k porušeniu práva sťažovateľov na prerokovanie veci v primeranej lehote a samotný preventívny prostriedok nápravy nemohol poskytnúť primerané odškodnenie. Žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa nového Správneho súdneho poriadku však poskytuje výlučne takýto typ zadosťučinenia. ESLP bol názoru, že vzhľadom na dĺžku reštitučného konania by sa od sťažovateľov nemalo očakávať, že podajú ešte ďalšiu žalobu, a to alobu o náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti štátu za škodu, pretože by to pre nich vzhľadom na následnú dĺžku trvania takéhoto konania predstavovalo nadmernú záťaž a taktiež dodatočné právne náklady a výdavky. Berúc do úvahy celkovú dĺžku reštitučného konania, ESLP konštatoval porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru. Čo sa týka spravodlivého zadosťučinenia, ESLP priznal každému zo sťažovateľov 7 500 EUR z titulu nemajetkovej ujmy a 250 EUR za trovy a náklady.